Влада - Радам !

Голос України

Газета Верховної Ради України

№ 110 (1110) ♦ Субота, 17 червня 1995 року ♦ Ціна договірна

Газ із Росії – Україна в трубу?

Міністр фінансів Німеччини не вважає будівництво парогазових установок прийнятним виходом для України при закритті Чорнобильської АЕС

Міністр фінансів Німеччини Тео Вайгель не вважає, що будівництво парогазових установок як компенсуючих потужностей при закритті Чорнобильської АЕС є «найкращим виходом зі становища».

В інтерв'ю журналістам у Галіфаксі він нагадав, що Україна відчуває труднощі з оплатою поставок газу з Росії й не має достатньої кількості власного газу.

Вибір газу як палива для електростанцій означає «залежність від Росії», — сказав Т. Вайгель.

Питання фінансування закриття Чорнобильської АЕС та будівництва компенсуючих потужностей обговорюватиметься у п'ятницю на зустрічі глав держав — членів «великої сімки».

Україна раніше оголосила про прийняте рішення закрити Чорнобильську АЕС до 2000 року, однак, за розрахунками українських фахівців, це потребує фінансування у обсязі до 4 млрд. доларів.

Чи вирішить «велика сімка» «маленьке» українське питання...

Сьогодні в місті Галіфаксі канадської провінції Нова Шотландія завершується щорічний саміт країн «великої сімки». Чи принесе він довгождані для України рішення?

Україна сподівається від « сімки» «чорнобильських» грошей: в обмін на обіцянку Президента Кучми закрити ЧАЕС до кінця нинішнього століття. Як відомо, замінити небезпечну атомну планується парогазовою станцією, і коштуватиме це задоволення, за підрахунками української сторони, понад чотири мільярди доларів. Зрозуміло, що відкрити гаманець пропонується насамперед Заходу, під тиском якого й було прийняте рішення українського Президента.

(Закінчення на 4-й стор.)

Нашу історію неможливо читати без брому і валер'янки

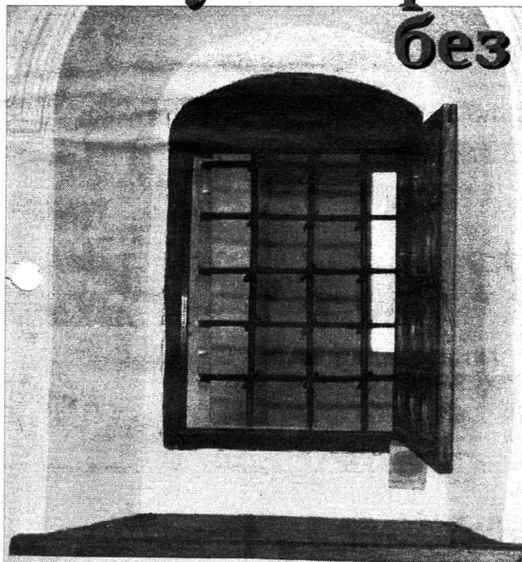

І справді неможливо

Ех, славні прадіди великі. Вашим цікавим до правди поганим правнукам тільки й залишаються для розради архів та аптека. (Нецікаві шукають утіху не в Україні — в бромові). «Було колись в Україні...» Кажуть, за княжих часів була наша держава найбільша в Європі, чужоземні володарі вважали за честь поріднитися з київським двором. Була — загула... Мабуть, за гріхи вельможних братовбивць покарав Господь нашу землю занепадом.

І ще кажуть, за козацької доби гетьманська Україна відновила і продовжувала традиції княжої держави. Була вона міцною країною, скроєною на європейський лад і мала всі підстави для подальшого розвитку. Підстави мала, а з розвитком знов нічого не вийшло. Не відсовуйте валер'янку: українська історія довга. Для нервової системи — удар, для розуму — добра пожива.

(Закінчення на 9-й стор.).

Читайте в суботньому випуску

Іспанія підтримує політику України. І не лише на словах

Іспанія виявляє неабияку зацікавленість щодо процесів, які відбуваються в Україні.

Парламент цієї країни перший з держав, що входять до Європейського Союзу, ратифікував угоду про партнерство і співробітництво між Україною та ЄС.

Документ про це заступникові Голови Верховної Ради України Олегу Дьоміну передав Надзвичайний і Повноважний Посол Іспанії у нашій країні Едуардо Хунко.

Зі свого боку, Едуардо Хунко як представник країни, що з першого липня цього року протягом півріччя головуватиме у Європейському Союзі, пообіцяв усіляко сприяти поступальному розвитку України.

Чорні дні чорної металургії: що далі?

Щоб з'ясувати це, і побував на Дніпропетровщині Президент України.

У Дніпродзержинську за участю Леоніда Кучми відбулося засідання колегії Мінпрому України. Мова йшла про виробничо-господарську діяльність та фінансове становище одного з найстаріших і найпотужніших підприємств — Дніпровського металургійного комбінату. На тлі кризи у вітчизняній чорній металургії ця тривала і складна розмова є цілком природна.

(Закінчення на 9-й стор.).

У номер!

Тримайся, пенсіонере! Гроші будуть не скоро

Голова Верховної Ради України Олександр Мороз звернувся до Президента України Леоніда Кучми з пропозицією зобов'язати Кабінет міністрів терміново підготувати й подати на розгляд Верховної Ради законопроект про внесення змін і доповнень до пенсійного законодавства України.

— Питання соціального захисту і насамперед поліпшення пенсійного забезпечення населення, — прокоментував цей факт голова Комісії з питань соціальної політики та праці Юрій Буздуган, — постійно перебувають у полі зору Верховної Ради. Однак, схоже, виконавчу владу такі проблеми турбують значно менше.

Так, 2 березня Верховна Рада доручила Кабінетові міністрів внести пропозиції щодо внесення змін і доповнень до чинного пенсійного законодавства для усунення тих недоліків, які воно має на цей час. У відповідь на це доручення віце-прем'єр-міністр Ігор Мітюков листом № 26-936/4 від 31 березня повідомив, що через відсутність коштів у Пенсійному фонді та Державному бюджеті Кабінет міністрів не вбачає за можливе внести зміни і доповнення до Закону «Про пенсійне забезпечення» і пропонує внести відповідний законопроект після поліпшення економічної ситуації в Україні.

3 травня, тобто вже після щорічної доповіді Президента України, яка містила пропозиції щодо необхідності внесення змін до пенсійного законодавства, Євген Марчук (на той час виконувач обов'язків Прем'єр-міністра) листом № 26-122/4 поінформував Верховну Раду, що прийняття змін до пенсійного законодавства, особливо щодо введення диференціації розмірів пенсії залежно від загального стажу роботи і розмірів заробітної плати працівника, призведе до додаткових витрат у розмірі 26 трлн.карбованців, які немає можливості профінансувати в умовах обмеженості коштів Державного бюджету та Пенсійного фонду.

Отже, замість того, щоб шукати і знаходити додаткові, відносно невеликі кошти (на рівні 1,5% бюджету), для виконання зобов'язань держави перед пенсіонерами, виконавча влада вкотре констатує факт економічної скрути і всупереч вимогам і Верховної Ради, і Президента спокійно продовжує свою бездіяльність.

Зовсім юному «Артеку» — 70

Цими днями «Артек» святкує своє 70-річчя

20 червня 1925 року преса сповістила про появу біля підніжжя гори Аю-Даг перших чотирьох палаток з відпочиваючими дітьми. Відтоді «Артек» піднявся до міжнародного дитячого центру, який об'єднує у своїй системі 10 дитячих таборів. За одну зміну тут набираються сили і оздоровлюються близько 5 тисяч дітей з країн СНД.

Учора театралізованою виставою «Артек» розпочав ювілейні заходи. З вітальним словом до дітвори і працівників міжнародного дитячого центру звернувся Президент України Леонід Кучма.

У святкуванні 70-річчя беруть участь офіційні делегації майже з усіх країн СНД, а також США, В'єтнаму, Румунії та Польщі.

Колектив апарату Верховної Ради України висловлює глибоке співчуття Голові Верховної Ради України Морозу О.О. у зв'язку з тяжкою втратою — смертю брата **Василя Олександровича**

Чорні дні чорної металургії тривають: що далі?

(Закінчення. Початок на 1-й стор.)

Аналіз діяльності комбінату тільки підтвердив: хмари над металургією України дедалі більше скупчуються. Хоч два роки тому тут розпочали докорінну реконструкцію застарілого устаткування, нині ці роботи зупинено. Не дають змоги мізерні прибутки, брак обігових коштів. Голова Фонду держмайна України Юрій Єхануров запитував: «То що, вважати комбінат економічно неспроможним і оголошувати банкрутом?» Міністр Мінпрому Анатолій Голубченко переконливо доводив, що зарано. Хоча комбінатові знадобиться не менш як півтора року, щоб тільки оговтатися. Звісно, комбінат багато в чому сам винен, що опинився в скруті. Намагання генерального директора підприємства Миколи Підберезного дещо «замаскувати» прорахунки та нерозпорядливість власних спеціалістів однозначно спростували висновки, підготовлені комісією Мінпрому України. Про яке економічне благополуччя можна мріяти, якщо нині майже 92% своєї продукції комбінат збуває за бартером?!

Проте мав рацію і голова Дніпропетровського облвиконкому Павло Лазаренко — теперішнє становище на комбінаті склалося не сьогодні і навіть не вчора. Де ж, спитати б, міністерство було раніше? Вивозити за кордон продукцію дешевшу, ніж на світовому ринку, — то не штука.

Генеральний директор Маріупольського комбінату імені Ілліча Володимир Бойко заявив: «На зовнішньому ринку нам нічого «ловити», внутрішній — в межах СНД — загинув, і найстрашніше, що сьогодні ми працюємо, не знаючи, що на нас чекає завтра. Стратегії подальшого розвитку чорної металургії в Україні досі немає».

Генеральний директор іншого комбінату «Криворіжсталь» Степан Тилька зауважив: теперішні внутрішні ціни на енергоносії та сировину зробили продукцію наших металургів дорожчою від світових цін. Тому вона неконкурентоспроможна. Та чи тільки тому?

Президент України Леонід Кучма повідомив, що на прикладі Дніпровського металургійного комбінату він сподівається збагнути не лише ситуацію, яка склалася в галузі, а й зрозуміти, де закінчується відповідальність за неї підприємства і починається відповідальність Мінпрому та уряду України. Схоже, таку ясність дніпродзержинська розмова внесла, бо, підсумовуючи, Леонід Данилович цілком обгрунтовано вказав на потребу діяти цілеспрямовано в інтересах держави. Інакше — глухий кут.

Завітав Президент і на ВО «Південний машинобудівний завод». Конверсія на цьому унікальному підприємстві колишнього ВПК теж відбувається суперечливо і непросто. Але, як запевнив Леонід Данилович, не все ще втрачено, навпаки — відкриваються перспективи. Продовжуючи випускати колісні трактори і тролейбуси та налагоджуючи випуск трамваїв, «Південмаш» залишається разом з тим потужним ракетно-космічним підприємством, що братиме участь в освоєнні космічного простору спільно з Росією, США, Норвегією та деякими іншими державами світу.

Микола НЕЧИПОРЕНКО.

Дніпропетровська область.

В КИЄВІ — ВІРМЕНСЬКІ ГОСТІ

Вчора в Україну з офіційним візитом прибув Прем'єр-міністр Республіки Вірменія Грант Араратович Багратян.

Грант Багратян народився 18 жовтня 1958 року в Єревані у сім'ї робітника. 1979 року з відзнакою закінчив Єреванський інститут народного господарства. 1982 року вступив до аспірантури Інституту економіки АН Вірменії, де 1987 року захистив дисертацію, здобувши вчений ступінь кандидата економічних наук. У вересні 1990 року Верховною Радою Республіки Вірменія був затверджений першим заступником Голови Ради Міністрів республіки. У грудні 1991 року Указом Президента призначений віце-прем'єр-міністром — міністром економіки. 12 лютого 1993 року обійняв посаду Прем'єр-міністра.

Одружений, має сина. Крім вірменської, володіє російською, англійською та німецькою мовами.

Сьогодні вірменська делегація проведе переговори. Українську сторону очолить Прем'єр-міністр України Євген Марчук.

Відбудеться також зустріч Гранта Багратяна з заступником Голови Верховної Ради Олегом Дьоміним.

Планується підписання спільних документів та зустріч Прем'єр-міністра Вірменії з представниками вірменських меншин в Україні.

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

Про Державну комісію з цінних паперів та фондового ринку

З метою комплексного правового врегулювання відносин, що виникають на ринку цінних паперів, забезпечення захисту інтересів громадян України та держави, запобігання зловживанням та порушенням у цій сфері та відповідно до пункту 7-4 статті 114-5 Конституції України **постановляю:**

1. Утворити Державну комісію з цінних паперів та фондового ринку як центральний орган державної виконавчої влади.

Установити, що систему цього органу становлять Державна комісія з цінних паперів та фондового ринку (далі — Комісія) та її територіальні відділення.

Фінансування діяльності Комісії здійснюється за рахунок Державного бюджету України в межах асигнувань на утримання органів державної виконавчої влади.

2. Затвердити Положення про Державну комісію з цінних паперів та фондового ринку.

3. Призначити МОЗГОВОГО Олега Миколайовича Головою Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку.

О.Мозговому подати до 21 червня 1995 року пропозиції щодо персонального складу Комісії.

4. Надати Комісії право залучати до роботи спеціалістів органів державної виконавчої влади, провідних фахівців і вчених та безплатно одержувати необхідну для її діяльності інформацію.

5. Комісії подати у двомісячний строк пропозиції про внесення до актів Президента України змін та доповнень, що випливають з цього Указу.

6. Кабінету Міністрів України підготувати за участю Комісії та внести у двомісячний строк на розгляд Верховної Ради України проекти законодавчих актів щодо створення системи державного контролю за функціонуванням ринку цінних паперів.

7. Кабінету Міністрів України:

привести рішення уряду у відповідність з цим Указом;

забезпечити приведення міністерствами та іншими центральними органами державної виконавчої влади їх нормативних актів у відповідність з цим Указом;

вирішити в установленому порядку питання щодо матеріально-технічного та інших видів забезпечення діяльності Комісії.

8. Кабінету Міністрів України, уряду Автономної Республіки Крим, виконавчим комітетам обласних, Київської та Севастопольської міських Рад вирішити в установленому порядку питання щодо розміщення Комісії та її територіальних відділень.

Президент України Л.КУЧМА.

м.Київ, 12 червня 1995 року.

Політичний огляд

Олександр ПІЛАТ, «Голос України»

Крим перед фінішем виборчого марафону

Як відомо, свого часу ВР України скасувала кримський закон про вибори, і вони на півострові відбудуться 25 червня за загальноукраїнським законодавством. У розмові з нашим кореспондентом заступник голови Центрвиборчкому Криму Юрій Сахаров сказав, що у всеукраїнському законі чіткіше визначене поняття громадянства, в кримському ж воно мало суто символічний характер. По-друге, за кримським законом голову Ради обирають самі депутати на сесії, якщо не буде обраний прямим голосуванням у першому турі. Згідно з українським законодавством обирає лише населення. До того ж за кримським законопроектом вибори вважалися такими, що відбулися, якщо в них взяли участь 25 відсотків виборців, за українським — 50.

Та в дечому, зауважив Ю. Сахаров, і кримський закон має переваги над загальноукраїнським. Зокрема щодо участі депортованих народів у виборах. Тому меджліс кримськотатарського народу і вирішив бойкотувати вибори, що складність процедури не дає можливості кримським татарам та іншим депортованим народам бути представленими у майбутніх Радах. Але попри все створені й одномандатні округи, а в деяких районах і національні, тобто про повний бойкот говорити рано. І все ж заклик меджлісу (до речі, справедливий), безумовно, зіграв свою роль.

В автономній республіці зареєстровано 6209 кандидатів у депутати і 708 — у голови Рад. За даними відділу ВР Криму по роботі з міськими Радами, є 14 округів, у яких не зареєстровано жодного кандидата в депутати (в містах Алушта і Судак, Білогірському, Красногвардійському і Джанкойському районах). Характерна ознака: у багатьох округах за місця в Радах боротимуться члени Комуністичної партії Криму, а також кандидати від різного роду проросійських партій та рухів: «Российской общины Крыма», Республіканської партії Криму — партії «Республиканского движения Крыма», Народної партії Криму та інших. Із жалем доводиться констатувати, що не представлені в достатній кількості кандидати, які однозначно виступають за Крим у складі України. І все ж, на думку місцевих спостерігачів, навряд чи вдасться цього разу обманути довірливих виборців популістською кримсько-російською ідеєю. Адже саме вона (ця ідея) привела до влади колишнього президента автономії Юрія Мєшкова і більшість депутатського корпусу ВР Криму. Що з того вийшло — кримчани бачать, і тому вони скоріше за все не підтримають кандидатів, які відстоюють збанкрутілу кримсько-російську ідею. Але комуністи на півострові користуються певною популярністю, і обрання їхніх представників, принаймні у 20—30 відсотках округів, дуже вірогідне. Є також шанси у представників директорського корпусу, бізнесу.

Ніхто сьогодні не може сказати напевно, чи прийдуть люди на вибори. В кожному разі, вважають місцеві спостерігачі, в більшості округів у голосуванні візьме участь менш як половина виборців.А це означає, що вибори там не відбудуться. І тут, безперечно, мають рацію ті, хто пропонує перенести вибори на осінь або кінець року, мотивуючи це насамперед тим, що необхідно змінити українське законодавство й належно представити депортовані народи в місцевих Радах.

Микола ГОРВАТ, «Голос України»

КОЛЮЧКИ І ТРОЯНДИ СЕРГІЯ УСТИЧА

— Чи задовольняє вас нинішня зарплата і чи вважаєте себе матеріально забезпеченою людиною?

— Не задовольняє і матеріально не забезпечений. У тому розумінні, в якому хотів би.

— Як ставитеся до опонентів?

— Украй терпимо.

— Як сприймаєте критику?

— Теж терпимо. Звичайно, коли вона конструктивна.

— Як оцінюєте кар'єристів?

— Негативно. Зрозуміло, якщо мати на увазі «вибивання» службового крісла будь-якими методами.

— Чи можете простити зраду?

— Ні.

— Що цінуєте найбільше в людях?

— Порядність.

— Ким бачите себе через 10 років?

— Науковим працівником.

— Ваш улюблений відпочинок?

— Прогулянка в лісі.

— Чи даруєте дружині квіти?

— На жаль, дуже рідко...

З цього «бліцу» розпочався наш діалог з головою Закарпатської обласної Ради, народним депутатом України **Сергієм УСТИЧЕМ**. Уже з наведених відповідей прискіпливий читач може сформувати певний образ молодого губернатора, якому нинішнього року виповнюється лише 40. Він — наймолодший у державі керівник регіону. Але за його плечима серйозна наукова та викладацька робота (С. Устич — кандидат наук, практичний досвід на посадах заступника голови облвиконкому, першого заступника глави облдержадміністрації). Все це в поєднанні з високою інтелігентністю (зростав у сім'ї педагогів), твердістю у відстоюванні власних позицій і вмінням прислухатися до слушних порад інших привели його на минулорічних виборах до крісла голови обласної Ради та роботи в українському парламенті.

Спадок дістався не з кращих. У соціально-економічному, політичному та духовному букеті проблем чільне місце займали в основному болючі «колючки», з-поміж яких ледь пробивалися окремі «квітки». Та щоб досягти усе ж певного «цвітіння», Сергій Устич розпочав у новій іпостасі з добору вмілих «садівничих». Команду формував не за принципом «кум, сват, брат», а за суто професійними якостями, єдністю принципових поглядів на розв'язання наявних проблем. І народився колектив однодумців — теж один з наймолодших у державі, але високого інтелектуального заряду, зі значним професійним досвідом. Цей сплав вирішальною мірою дав змогу поступово, але цілеспрямовано перетрансформувати «колючки» в «троянди».

Найважливішим результатом роботи на посаді голови Ради Сергій Устич вважає те, що разом з командою зумів домогтися психологічного перелому у свідомості багатьох керівників, рядових закарпатців і переконати їх: ніхто не буде нас одягати, годувати, фінансувати і т. ін., все потрібно заробляти власними силами. Тверезий аналіз нинішньої ситуації, конструктивні пропозиції щодо формування прибуткової частини місцевого бюджету, інші конкретні орієнтації на перспективу дали можливість багатьом повірити у власні можливості, з оптимізмом дивитися у майбутнє. Цю віру важко оцінити в доларах чи карбованцях. Але без неї, вважає голова, не буде ні доларів, ні карбованців, ні жодних реальних результатів.

Поступово розквітає у букеті ще одна, поки що тендітна квітка: керівництву області, зрештою, вдалося знайти розуміння проблем Закарпаття у вищих ешелонах влади — Верховній Раді, команді Президента, Кабміні. Завдяки обгрунтованій аргументації тут переконалися: закарпатці ніякі там не сепаратисти і керують ними не політичні амбіції, а єдине прагнення — якнайефективніше використати потенціал регіону на благо мешканців краю і всієї України.

Указом Президента Леоніда Кучми створено спеціальну комісію з питань розвитку підприємництва та зовнішньоекономічної діяльності в області, якою, враховуючи прикордонну специфіку регіону, вже підготовлено 19 різних документів: від механізму впровадження так званих точкових вільних зон до використання трудових ресурсів краю (сьогодні близько 100 тисяч закарпатців щорічно виїжджають на заробітки як до сусідніх Словаччини та Угорщини, так аж до Канади та Австралії).

Вплели свою квітку в закарпатський букет і народні депутати України, які проголосували за статус гірських населених пунктів. Завдяки цьому закону теж більш як 100 тисяч мешканців краю одержать вагому державну підтримку і гарантії на виживання. Не всі знають, як нелегко нині у верховинських селах. Саме по них найдошкульніше б'є теперішня економічна скрута. Тому ця «квітка» — одна з найприємніших для Сергія Устича: протягом півроку закарпатській делегації на чолі з ним та за активної підтримки колег із сусідніх регіонів удалося «просапати» шлях від проекту до закону. Разом з іванофранківцями та чернівчанами боролись і за новий, ефективніший механізм управління лісовим господарством. Заінтересовані кола чинили шалений опір — все ж і цю «колючку» поталанило «переродити» в багатообіцяльний «бутон».

Зацікавлено спостерігають за зусиллями закарпатських «садівничих» закордонні фахівці. Й визнанням їх нешаблонних зусиль стало те, що з усіх інвестицій, які надійшли в Україну торік, частка Закарпаття найбільша. Позитивне й сальдо зовнішньоекономічної діяльності області. Теж одне з небагатьох у державі. Імідж закарпатського букета нетрадиційних реформ неухильно зростає. Свідчення цього — повсякчасна увага до новаторських кроків команди Устича з боку різних міжнародних інституцій, зокрема Європейського банку реконструкції та розвитку тощо.

Дуже заважає проростанню перших реформістських пелюсток організована злочинність. Область була нагорі небезпечної криміногенної піраміди. Останнім часом обласній Раді вдалося скоординувати зусилля правоохоронних органів, спрямувати їх у належне річище, відпрацювати систему взаємодії з місцевими структурами влади. З'явилися перші зримі плоди як у загальних показниках, так і в конкретиці розкриття злочинів. І хоча роботи тут, як кажуть, непочатий край, досягнуте вселяє оптимізм.

Поруч з гострими колючками на заваді у команди Устича — й різні «бур'яни». Скажімо, в області відмовилися від соціальної допомоги всім і вся. Перейшли до адресної. Причому не готівкою, а продуктами (щоб бува онук-алкоголік не пропив). Але й тут спритні ділки знайшли «щілину»: подавали списки, в яких поряд з малоімущими були й люди вище від середнього достатку. «Бур'ян» пропололи. Такий підхід застосували й до керівників, котрі завищували ціни на хліб, медикаменти тощо.

— Поступово навели порядок на рівні обласних структур, — розповідає Сергій Іванович. — Але не зуміли дійти до низових ланок, керівники яких ще не усвідомили, що вони самі повинні виправляти ситуацію, не чекати манни небесної. Без цього всі наші плани та ідеї зів'януть, так і не розквітнувши.

Серед «колючок» у букеті задумів Сергія Устича — це одна з найболючіших. Відсутність кадрів з переорієнтованим мисленням не дає можливості реально впливати на ситуацію на місцях, гальмує ринкові процеси, дестабілізує економіку і все інше. Не досягнуто дійової «вертикалі» в питаннях інтеграції, кооперації різних рівнів виробництва, ефективного контролю за ним. Як у тому анекдоті: зверху шумлять, а внизу — тихо. Тому головні зусилля голови обласної Ради та його помічників нині спрямовані на формування нової генерації керівників усіх ланок, щоб закарпатський букет нетрадиційних реформ справді заграв веселковими кольорами.

... А в найближчі вільні години Сергій Іванович пообіцяв разом з 8-річним сином Сашком обов'язково зібрати букети живих квітів дружині...

Ужгород.

Фото В.ТОВТА.

Анатолій МАРЦИНОВСЬКИЙ, «Голос України»

НОВИЙ ШЛЯХ ЛЕЖИТЬ ЧЕРЕЗ МОРЕ

СИТУАЦІЯ на українському ринку світлих нафтопродуктів (бензину й дизельного палива) на перший погляд парадоксальна: вітчизняні заводи працюють на 10—20 відсотків своєї потужності (тобто фактично стоять), та водночас дефіциту нафтопродуктів немає. Пропозиція перевищує попит, і промовисто про це свідчить відсутність черг на державних і приватних заправочних точках.

1. Невеличкий парадокс

Парадокс пояснюють досить просто: по-перше, в українських споживачів немає грошей для закупівлі нафтопродуктів у потрібних кількостях, по-друге, — на відміну від нафтового імпорту, в Україну активно й досить стабільно надходять поставки готових продуктів.

Основний постачальник поки що — це, зрозуміло, Росія. Проте активно прокладають і стратегічно важливий альтернативний шлях — через Чорне море. Найбільший сьогодні західний постачальник нафтопродуктів в Україну — грецька фінансово-промислова група Вардіноянніснів. Торік греки поставили нашій країні приблизно 2 млн. тонн бензину та дизпалива, і обсяги поставок зростають. Хоча робити такий серйозний бізнес за наших умов дуже важко.

2. Нелегко торгувати в Україні...

Фінансово-промислова група Вардіноянніснів має на Середземному морі мережу заводів «Мотор ойл хеллас» і танкерний флот із 80 суден. Поставки продуктів в Україну здійснюються через два наші порти, які мають термінали, — через Одесу та Феодосію. Звідси і починаються проблеми. Річ у тім, що за часів Радянського Союзу не передбачалося, звичайно, імпортувати бензин через море, все обладнання терміналів проектувалося для експорту. І ось тепер — труднощі з ввезенням.

Недосконалість митних законів, податкової політики роблять бізнес більш ризикованим і менш прибутковим. Щоб економічно убезпечити себе, фірма змушена вдаватися до всіляких хитрощів. Наприклад, ще в порту, до митного кордону, продукти продаються і переоформляються на замовника, і вже він від свого імені ввозить їх до України. Тобто здійснюється непряме постачання, що, до речі, збільшує ціну на продукт (до справи прилучається перекупник). Найсерйозніші проблеми — неплатежі. Оскільки грошей в українських споживачів немає, доводиться брати «натурою», здійснювати бартер, міняючи нафтопродукти на метал, цемент, сільгосппродукти і так далі. Це збільшує час обігу грошей і особливих прибутків компанії не дає. Але, як каже глава представництва ФПГ Вардіноянніснів в Україні Іоанніс Літінас, «працюємо на майбутнє, створюємо собі становище на українському ринку зараз, сподіваючись на стабілізацію економіки в недалекому майбутньому».

Окрім імпорту бензину та дизпалива, є ще один напрям діяльності спільного підприємства «Примо стар», яке представляє групу Вардіноянніснів на українському ринку нафтопродуктів, — імпорт мастил. Серед заводів «Мотор ойл хеллас» є також завод з регенерації мастил. Основна проблема та сама — брак коштів у замовника. Грецькі мастила не поступаються за якістю перед продукцією провідних світових фірм — «Шелл», «Мобіл» — і дешевші за останні. Але дещо дорожчі, аніж російські. В цьому зв'язку цікаве спостереження зробив начальник відділу мастил «Примо стар» Нікос Пантелідіс: «Ваші люди не звикли до гарної якості. Вони вважають за краще купувати дешевше, аніж дещо дорожче, та більш якісне. В цьому плані Україна дуже відрізняється від Заходу». Втім, обсяги поставок мастил, незважаючи на це, зростають: за останні три місяці збільшились, порівняно з відповідним періодом минулого року, в чотири рази.

3. Нам би їхній оптимізм

Усе, що сказано вище, — це загальні риси діяльності групи Вардіноянніснів на українському ринку світлих нафтопродуктів і пально-мастильних матеріалів. «Головний напрям нашої діяльності, — каже Іоанніс Літінас, — імпорт в Україну бензину, дизпалива і мастил. Другий — ми маємо намір розвивати мережу заправних станцій або експлуатувати старі, переоснастивши їх новим обладнанням. Це дуже складний процес. До інфраструктури такого бізнесу входять термінали, бензовози, магазини. Ми плануємо розвинути цю мережу в районах, містах, у Києві. І третє — тривають переговори з питань переробки сирої нафти, яка надходить з Росії. Ми плануємо взяти участь у реконструкції Херсонського нафтопереробного заводу».

Фінансово-промислова група Вардіноянніснів уже вклала в українську економіку дуже великі кошти. Не маючи при цьому жодних фінансових гарантій. Є лише гарантії Президента, Голови Верховної Ради, інших державних діячів, які обіцяли всіляко допомагати грецьким бізнесменам. Є віра у відродження економіки України. «Коли б ми не вірили в майбутнє вашої країни, ми не прийшли б зі своїм капіталом, пропозиціями, сподіваннями», — таке кредо бізнесмена Іоанніса Літінаса і, отже, фінансово-промислової групи, яку він представляє.

У номер

Чи вирішить «велика сімка» «маленьке» українське питання...

(Початок на 1-й стор.)

Втім, наше питання стоїть на порядку денному в Галіфаксі десь позаду. За словами канадських офіційних осіб, воно належить до таких, які «також планується обговорити». Водночас рішення про надання Україні давно обіцяних грошей може стати «корисним практичним рішенням» саміту, якому часто дорікають за пустослів'я і відсутність конкретних результатів зустрічей. Хоча незадовго до саміту заступник Держсекретаря США Джоан Спіро заявила, що від нинішньої зустрічі в Галіфаксі і не варто очікувати якість великі рішення.

Головним пунктом порядку денного є обговорення глобальних економічних питань, можливості відвернення фінансових криз, підвищення ефективності допомоги країнам, що розвиваються, тощо. Також планувалося серйозно обговорити ситуацію на Балканах, і цьому був майже повністю присвячений перший день саміту. В результаті прийнято екстрену заяву із закликом припинити бойові дії в Боснії. Президентові Росії Борису Єльцину висловили невдоволення розвитком подій у Чечні і ядерною співпрацею Росії з Іраном.Незапланованої роботи додала учасникам саміту Франція, яка оголосила про поновлення підземних ядерних випробувань у Тихому океані.

Нам же лишається сподіватися, що питання полегшення долі України в ліквідації ЧАЕС не належить до «великих». І, отже, може бути чітко вирішене. Про результат дізнаємося сьогодні.

Анатолій МАРЦИНОВСЬКИЙ.

Київ

«У цьому інтереси народу і уряду розходяться»

Українська республіканська партія (УРП) на прес-конференції її лідера підтвердила свій намір «не по-дружньому» зустріти Президента Росії Бориса Єльцина під час його майбутнього візиту до України й має намір звернутися до інших українських демократичних партій із закликом приєднатися до акції протесту.

На думку Михайла Гориня, візит російського Президента «не зможе розв'язати проблем добросусідських відносин між нашими країнами, оскільки Росія, як і раніше, прагне здійснити свої агресивні імперські амбіції».

Одеса

Вільному — воля

Підготовчий комітет зі створення вільних економічних зон в Одеській області направив Кабінетові міністрів України пакет документів, що передбачають створення в регіоні, на перших порах, трьох локальних ВЕЗ в Одеському, Іллічівському й Південному портах.

Пакет документів містить також проекти закону України «Про локальні вільні економічні зони в Одеській області» й нормативних актів, що регулюватимуть діяльність ВЕЗ. Розробники сподіваються, що після розгляду документів уряд направить їх парламенту й ВЕЗам на Одещині буде, нарешті, дано «зелену вулицю».

Прогноз

Наталя ФІЛІПЧУК, «Голос України»

Головоломка для Верховної Ради

ЦЕЙ «ПОДАРУНОК» привіз Президент Леонід Кучма із Сочі. Діапазон оцінок підписаної угоди про поділ Чорноморського флоту був надто широкий. «Голос Америки», наприклад, назвав її великою перемогою Росії: якщо частина ЧФ Російської Федерації залишається в Криму, то Росія та її військові відіграватимуть важливу роль у кримській політиці, тобто в українській. Секретар Ради національної безпеки при Президенті України Володимир Горбулін узагалі скористався спортивною термінологією й оцінив угоду як «бойову нічию». Неоднозначно висловилися щодо угоди і політичні партії України.

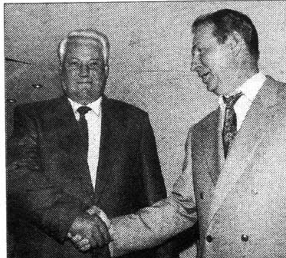

За такої ситуації Верховній Раді буде важко виробити спільну позицію щодо цього документа, а, згідно із законодавством, усі міжнародні угоди, підписані нашою державою, стають чинними після ратифікації їх парламентом.

КУН уже закликав парламент відмовитися від ратифікації цього документа, оскільки, на його думку, угода порушує окремі статті Конституційного договору, принцип позаблоковості України, утрудняє її інтеграцію в європейські структури. Можливо, вплив КУНу в парламенті не такий великий, щоб робити у ньому погоду. Але зі змістом угоди частково не згодні й інші партії, які мають більше представництво у ВР.

Зокрема, УРП вважає, що угода суперечить Декларації про державний суверенітет України. «Республіканці» вважають ненормальною ситуацію, коли «стратегічно важлива не лише для України, а й для інших країн Чорноморського басейну Севастопольська військово-морська база визнана головною базою російського ЧФ». «Угода, яка суперечить українському законодавству й українським інтересам, повинна бути скасована парламентом».

На думку НРУ, документ потребує серйозних уточнень та коректив, зокрема, стосовно строків та умов оренди. Рух вважає, що Україна повинна спиратися передовсім на міжнародне право, а не на аргументи про можливе «стратегічне партнерство». Тим паче, якщо невідомо, проти якого стратегічного супротивника ми плануємо об'єднатися з Росією.

Щоправда, не висловили свою позицію Соціалістична та Комуністична партії, чиї фракції в парламенті вагомі, отож розстановку сил у ВР поки що передбачити важко. Можна тільки стверджувати, що ратифікація угоди спричинить серйозну дискусію. Ситуація ускладнюється ще й тим, що Верховна Рада не може в односторонньому порядку вносити зміни у запропонований документ, оскільки підписували його дві сторони. Звичайно, ВР має право пригадати досвід ратифікації Договору про нерозповсюдження ядерної зброї, яка супроводжувалася певними умовами. Тоді ми вимагали гарантій безпеки від ядерних держав, США і Росії. Від кого вимагатимемо тепер — від США? Вони не будуть втручатися у наші двосторонні відносини. Від Росії? Але навіть після саміту в Будапешті міністр закордонних справ РФ Андрій Козирєв стверджував, що Росія не відмовиться від права на військове втручання для захисту інтересів російських громадян у країнах СНД.

Парламентарії можуть піти й іншим шляхом: ратифікувати угоду із застереженням, що вона набере сили, коли буде визначено умови і статус базування російського флоту на території України (у тому числі питання про оренду), місце розміщення штабу ВМС України тощо.

Безсумнівно, Президент України Леонід Кучма, окрилений своєю нещодавньою перемогою щодо Конституційного договору, сподівається на підтримку. Тоді, пригадується, він сказав Голові Верховної Ради Олександрові Морозу, що втішений: у парламенті нарешті з'явилася конституційна більшість. Але пригадується і відповідь Мороза: більшості у парламенті завжди можна досягти, але вона залежить від конкретних умов. Чи ж будуть?

Уявімо, про всяк випадок, і ситуацію, що парламент не ратифікує угоду. Це може стати причиною нової кризи влади. Привід плебісциту досить добре зарекомендував себе як форма «впливу» на парламентаріїв. Якщо дві гілки влади знову підуть на протистояння, цього разу новим договором справа не обмежиться.

Ультиматум тижня

Людмила МЕНЖУЛІНА, «Голос України»

Довели до ручки, але смикнути поки що не дали

ДОВЕДЕНІ до відчаю працівники металургійної та гірничовидобувної промисловості через свій ЦК профспілки зажадали від уряду створення спеціальної комісії для вивчення причин украй кепського стану галузі і вжиття термінових заходів, спрямованих на стабілізацію роботи підприємств, які зупиняються.

В противному разі на Микитівському ртутному комбінаті робітники на знак протесту проти байдужості влади до їхньої долі ладні затопити шахту. На Таврійському гірничо-збагачувальному — розпочати масове голодування.

Щось подібне може статися на Жовтокам'янському вапняному заводі, Донецькому хіміко-металургійному та на багатьох інших підприємствах, де в цехах уже не перший місяць вирують пристрасті під загальною гнітючою назвою: «Останній парад настає».

Стрімко опускається на дно галузь, котра донедавна давала державі левову частку прибутку у валюті, а нині опинилася цілковито безпорадною під тягарем нескінченних проблем: дорожнечі енергоносіїв, непомірних залізничних тарифів, відсутності ринку збуту продукції.

І от у такій ситуації тисячі людей, професійно прикутих до підприємств, які зазнали лиха, чують від тих, хто мав би запропонувати якийсь план порятунку, щось на кшталт: так вам і треба.

Мінпром України поставив руба питання про консервацію, закриття зайвих і через це збиткових заводів, комбінатів, профільних НДІ. Не зрозуміло тільки, чому зроблено це не загодя, у плановому порядку і з попередженням колективів, а тільки тепер, коли, приміром, той самий Таврійський ГЗК чи Жовтокам'янський завод заборгували за час простою 13 млрд карбованців. Пущеного з молотка майна боржникам не вистачить навіть на виплату вихідної допомоги. Та це нікого не турбує, так само і працевлаштування примусово звільнюваних робітників. Порятунок потопаючих за класичною схемою покладено на самих потопаючих.

Це найбільше й обурило народ, який кинувся шукати захисту в останній інстанції — у профспілках. І отож ХІ пленум ЦК профспілки металургійної та гірничовидобувної промисловості визнав за незадовільну роботу законодавчої і виконавчої влади щодо соціального захисту трудящих і як захід боротьби — вступ профспілки у трудовий конфлікт з державними органами управління галуззю. По суті, Мінпром своїми безвідповідальними, непродуманими діями порушив низку основних пунктів чинної трудової угоди. У зв'язку з цим на адресу Президента, Кабінету міністрів, Міністерства промисловості було направлено пакет вимог.

Однак, як влучно сказав заступник міністра Валерій Мазур, самими лише вимогами, а погрозами й поготів, нічому вже не зарадити. Хоч шахту затоплюй, хоч Дніпрогес підривай, краще від того не стане. Рішення треба шукати спільно, без зайвого нервування і нагнітання пристрастей.

Перше засідання узгоджувальної комісії 7 червня вів заступник голови ЦК галузевої профспілки Анатолій Пожидаєв, а очолив комісію від Мінпрому Валерій Мазур.

Конструктивний підхід обох сторін уже дав результат. Найближчим часом буде додатково розглянуто проблеми трудових колективів підприємств, які підлягають закриттю. Досягнуто домовленості щодо вироблення механізму своєчасних проплат підприємствами і міністерством ремонтних і дослідних робіт. До створення програми структурної перебудови галузі щодо закриття, консервації, приватизації підприємств, перерозподілу трудових ресурсів відніні залучатимуться профспілки.

Загалом, певний рух помічено. З переляку чи за сумлінням? Гадати не будемо. Будемо сподіватися.

Конкурс тижня

Василь БАБУХ, Віталій АБЛІЦОВ, «Голос України»

Маленький Париж народжує зірок

ПЕРША АВТОРСЬКА заувага. Чернівчани, які вдруге стали гостинними господарями конкурсу молодих виконавців української естрадної пісні імені Володимира Івасюка, цього тижня проводили вечори у парку імені Тараса Шевченка. Бо тут народжуються зірки...

Спочатку претендентів на призи конкурсу (гран-прі — 5 тисяч доларів США) було більш як 50. До другого туру потрапило 27 співаків та співачок з Ужгорода, Одеси, Донецька, Чернівців, Львова, Кіровограда, Полтави, Чернігова та Києва. Коли ви читатимете ці рядки, конкурс закінчиться.

Хто і що, на наш погляд, запам'ятається в ці дні і учасникам конкурсу, і чернівчанам?

«Танцюючий Андрій Шпак». Цей дотепний київський співак до офіційного визначення переможця став, очевидно, найпопулярнішим серед конкурсантів та організаторів свята. Принаймні під час зустрічі з ним у всіх з'являються на обличчях усмішки. А.Шпаку випало відкривати змагання співаків і в першому, і в другому турах.

Протилежний за поведінкою і характером — хмельничанин Олександр Пономарьов, який був другим на останньому Міжнародному фестивалі «Слов'янський базар». Поява його на конкурсі викликала хвилювання, але не так серед співаків, як серед чернівецьких журналістів. На прес-конференції після першого туру Олександрові довелося витримати тривалий «допит». Було навіть таке запитання: «Чи не вважаєте ви неетичним брати участь у конкурсі, досвід і виконавський рівень учасників якого дещо нижчий за ваш?» Співак відповів тим, що вийшов до третього туру, де буде змагатися із згаданими вже А.Шпаком, О.Пекун (Тернопіль), О.Чайковською (Кіровоград), А.Кобилянською (Чернівці), Н.Пилип'юк (Львів), Я.Янішеною (Донецьк) та іншими співаками.

Ми сказали про характер лише двох учасників конкурсу імені Володимира Івасюка, але це не означає, що інші — непомітні люди. Навпаки, всі вони різні, як і архітектурні пам'ятники Чернівців, де що не будинок — то фантастичний витвір Майстра. Таке місто не може жити без мистецтва, не може не народжувати таланти.

«Маленький Париж чи маленький Відень?» Це з суперечки залюблених у своє місто чернівчан. Найсправедливіше буде визнати вплив на розвиток архітектури міста як французького модерну, так і німецької готики.

Висока культура! Рух до утвердження конкурсу імені В.Івасюка як елітарного мистецького заходу нині цілком підтвердився.

Здається, значна частина шанувальників пісенного мистецтва вже втомилася від співаків — прибічників масової культури. Багатьом прагнеться, щоб пісня пробуджувала в душі катарсисне почуття. Адже ніколи не проходить мода на людську щирість

Підсумкова авторська зауважа. Закономірно, що конкурс імені В.Івасюка привертає до себе значну увагу як київської, так і місцевої преси. Не все в організації та проведенні його відповідає визначеним наперед канонам. Причини цього загальновідомі. Докладніше про це — в нашій останній публікації. Але конкурс живе і повинен жити. Можливо, треба дивитися на нього по-довженківськи і в дощових калюжах бачити сонце.

Певні, що турбота про майбутнє конкурсу, освяченого іменем незабутнього Володимира Івасюка, могла б об'єднати і друзів, і опонентів нинішніх організаторів мистецького заходу. Тож не ламаймо списів, а гуртуймося навколо пісні буковинського солов'я.

Чернівці.

Цитата тижня

— Я цілком солідарний з Президентом, який виявив завидну наполегливість під час вирішення питання про владу. Держава не має права самоухилятися від розв'язання економічних проблем. Вона просто зобов'язана повніше використовувати владні механізми регулювання. Знаєте, розумний візник, розігнавши коней, віжки не кине.

Анатолій ГОЛУБЧЕНКО,
міністр промисловості України — газеті «Всеукраинские ведомости».

Тенденційний репортаж тижня

Віктор ЛЯХ

Постать сіяча на полі інформаційного абсурду

***ПРОГРЕСИВНА** громадськість України давно стурбована іноземною експансією на українському інформаційному ринку. Куди не кинь — всюди клин: тиражі українських газет незначні, через фінансові проблеми вони ризикують стати неперіодичними, центральний канал Українського телебачення мовить голосом Останкінської вежі, тоді як два національні зайняті одночасною трансляцією народних пісень та танців. А зазирни на книжковий ринок — суцільне царство анжелік та маріан.*

Отже, треба щось робити, до чого і закликав на цьому тижні в Києві всеукраїнський форум «Інформаційний простір та безпека України». Його організаторами виступили товариство «Просвіта», всеукраїнські спілки журналістів та письменників, а також низка політпартій. Запрошення отримали і держчиновники, чиї службові обов'язки зводяться до захисту інтересів держави у сфері масової комунікації.

Форум констатував: вітчизна у небезпеці. Цього разу — в інформаційній. Після коротких пошуків винних першим знайшли Зіновія Кулика. Йому перепало на горіхи чи не найбільше: а навіщо ні з того ні з сього перевів на російську ранкову інформаційну радіопрограму? Інкримінували голові Держтелерадіокомітету й інші ворожі дії, вказали також на загальний низький рівень мовлення. Той, виправдовуючись, не минув, штурхнути директора кузні журналістських кадрів — мовляв, яких професіоналів ви готуєте, таких ми й працевлаштовуємо... Анатолій Москаленко парирував блискуче: поганому танцюристові завжди щось заважає. І вказав на несприятливу атмосферу, що склалася в колективі: чи не тому молоді й талановиті змушені йти з УТ-1 та УТ-2 на комерційні телеканали або й зовсім залишати телебачення?

Особисто я під час перепалки прикидав, чим може зарадити журфак телезірці, коли вона потребує послуг логопеда. І був уже близький до розгадки, як розмова з площини професійної перекинулась у площину політичну.

Особливого шарму дискусії надавали бабусі, що сиділи в залі і раз по раз перебивали ораторів схвальними вигуками «Ганьба! Ганьба!».В'ячеслав Чорновіл з трибуни закликав демократичні сили брати інформаційний простір революційним шляхом...

Приклад, що спонукає до роздумів, навів голова Національної ради з питань телерадіо Віктор Петренко. З'ясувалося, що коли Дніпропетровському ТБ заманулося після вечірніх новин «вирубати» Останкіно й транслювати передачі місцевого телебачення, в народі почалися акції протесту. Які, до речі, підтримала крайова організація НРУ. Експеримент довелося припинити.

Незалежний журналіст Леонід Дмитренко коротко оглянув можливі методи боротьби за інформаційний суверенітет, і наголосив ось на чому. Проблеми України, — сказав він, — не у відсутності єдності, а у відсутності пропаганди патріотичної ідеї. А оскільки люди охочіше об'єднуються не **ЗА**, а **ПРОТИ** чогось, першочерговим завданням українських ЗМІ є чіткіша й частіша демонстрація образу імперії зла — Росії. Просто, правда?

Загалом, після плідної дискусії було вирішено раз і назавжди навести порядок у національному інформаційному просторі — на суші, на воді і в повітрі, для чого створити Громадську раду захисту інформаційного простору. Другий пункт програми проголошував: «Домагатися вимкнення «Маяка» — або, принаймні, переведення його на ті хвилі, де працює «Промінь», а «Променя» — навпаки, на хвилі «Маяка». У прийнятому на форумі зверненні до Зіновія Кулика містилось наполегливе прохання заборонити до виходу в ефір «диверсійні» програми — і в першу чергу ...«Маски-шоу».

Тут я знову абстрагувався від того, що відбувалося в залі, і згадав одну історію. Якось за часів застою на адресу «Литгазеты» надійшла чолобитна з проханням змінити текст прислів'я «Незваний гість гірший за татарина» як такого, що паплюжить честь і гідність представників татарського народу. «Литгазета» прислухалася. Змінений варіант звучав так: «Незваний гість ліпший за татарина».

...Який не який, а вихід...

Прожекти тижня

Микола КОСИЙ, «Голос України»

Новий «план Маршалла»,

або Чергова мильна опера у виконанні чиновників Харківського міськвиконкому

ДО «ПРОЕКТІВ ВІКУ» Харківському міськвиконкомові не звикати. Не перший рік його чиновники методично годують пресу планом забудови міста діловим центром «Левада», що буцімто невдовзі має постати на місці нинішньої глушини і осліпити аборигенів рекламними вогнями п'ятизіркових готелів, модерних офісів і супермаркетів.

Щоправда, в такій атмосфері напрошується слушне запитання: коли все ж таки можна буде поблукати вулицями цього нового міста? Ясної відповіді немає.Та й чи може вона бути, коли в Харкові практично зупинилися будівництво житла, промислових об'єктів; ремонт старих історичних будівель.

Уже не перший рік живе ще одна нав'язлива ідея — збудувати за участі міської влади і світового капіталу надсучасний міжнародний аеропорт. Каюсь, бо й сам спершу «клюнув» на «сенсацію». Але як було не повірити: представницька прес-конференція, високопоставлені чиновники міськвиконкому, начебто солідні заокеанські «доларові мішки». Було названо конкретні строки початку й завершення будівництва. Строки минули. Де аеропорт? Немає. Обласний виконавчий комітет прийняв рішення протягом року реконструювати старий аеропорт і надати йому статус міжнародного. А в цей час на порядку денному міськвиконкому чергова гучна кампанія — «Новий план Маршалла», який буцімто незабаром має стартувати у Харкові, а потім охопити всю Україну.

Звідки він з'явився на світ Божий — сказати важко. Бо в рамках Днів Цінціннаті у Харкові (місто-побратим) подібної акції взагалі не було. Але раптом знову збирається багатолюдна прес-конференція і вітчизняним та зарубіжним кореспондентам повідомляють про значні американські інвестиції в підприємства Харкова. Про те, що харківські підприємці, бізнесмени матимуть можливість виїхати до США і навчитися працювати по-американськи тощо. Запитую: чи підписано належні документи, чи розроблено відповідну програму? Ні, відповідають шановні начальник головного управління економічного розвитку Харкова Анатолій Дуленко і начальник відділу міжнародних зв'язків Михайло Станчев, документів ще немає, але є бажання і наше, і наших заокеанських гостей працювати над цією програмою, яку ми назвали «Новий план Маршалла»...

Подання тижня

Ставте крапку, нарешті

Старокиївський районний суд Києва, за повідомленням УСС-прес, звернувся до прокуратури з поданням про порушення кримінальної справи з обвинувачення в.о. міністра культури М.Яковини за статтею 176 Кримінального кодексу України за зловмисне невиконання посадовою особою рішення суду про поновлення М. Поплавського на посаді ректора Київського державного інституту культури і відверте перешкоджання його виконанню.

Голова Старокиївського районного суду М. Дурицький, як повідомляє це ж агентство, звернувся до Прем'єр-міністра України Євгена Марчука з поданням «Про зловмисне невиконання рішення суду в.о. міністра культури Яковиною М.М.», де просить вжити заходів для забезпечення виконання рішення суду про поновлення М. Поплавського на посаді ректора Київського державного інституту культури та недопущення в подальшому порушень чинного законодавства з боку посадових осіб Міністерства культури України, які останнім часом стали систематичними.

Ця справа тягнеться вже не один місяць. Яка ж буде реакція нового Прем'єр-міністра на звернення суду? Може, справді, у цій тягнині нарешті треба ставити крапку.

Запитання тижня

Микола ІВАНОВИЧ, журналіст

Чи відкриється друге дихання у Шебелинки?

***ЧЕРЕЗ** три-чотири роки одне із найбільших газових родовищ країни — Шебелинське, очевидно, відкриє друге дихання, і Україна одержить додатково десятки, а то й сотні мільярдів кубічних метрів дефіцитного палива. Про це днями заявив головний інженер газопромислового об'єднання «Шебелинкагазпром» Микола Фащенко.*

Шебелинське родовище експлуатується уже майже 40 років. За цей час із земних надр видобуто близько 550 мільярдів кубічних метрів газу, залишилося — не більше 100. Причому, рік у рік його видобуток стає дедалі складнішим і дорожчим. Облаштовувати нові малі родовища-супутники теж поки що економічно не вигідно. Однак і геологи, і газпромисловики схильні вважати, що Шебелинку ще рано викреслювати з нафтогазових карт України. За даними геологічної розвідки, на глибині до 7000 метрів у цьому районі є значні запаси газу і нафти.

На сьогодні свердловина досягла позначки 5130 метрів. На жаль, старе обладнання і відсутність належного фінансування не дасть змоги раніше, аніж через декілька років, відповісти на запитання: «сидить» чи ні Шебелинка на газонафтовому морі?

Харків.

Межу у відмінностях між містом і селом стерто

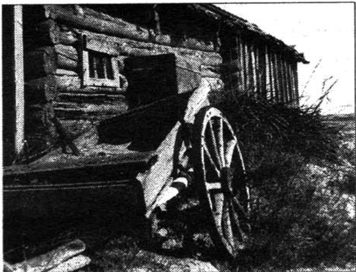

Пам'ятаєте класичне: «Життя прожити — не поле перейти». А особливо тепер, за непевного, тяжкого часу. Сьогодні однаково важко і в місті, і на селі. Здається, те, що було накреслено у планах партії з п'ятирічки на п'ятирічку, — стерти межу у відмінностях між містом і селом, — вже досягнуто. Чого не могли досягти десятиліттями, зроблено за невеличкий проміжок часу. Можливо, перевага селянина лише в тому, що він ближче до землі, де на відміну від асфальту росте всяка живність, придатна для споживання. Одне слово, заморити черв'ячка є чим...

У листах, що їх друкуємо на сторінці, йдеться саме про проблеми селян. Однакові вони повсюди, у будь-якій області. Становище в державі загалом таке. Листи ці — крик душі. Отже, шановні, від кого залежить становище в країні і в сільському господарстві, зокрема політики, законодавці, урядовці, керівники різних рангів і рівнів, — прислухайтеся до простих людей. І кожен, нехай хоч трішечки, щось доброго для них зробить. Залежно від рангу, посади й можливостей.

Сергій САВІН

І ВСЕ Ж ТАКИ, ЗЕМЛЮ — СЕЛЯНАМ

На власних наділах одержують уп'ятеро вищі врожаї, ніж у колгоспах

НЕЛЕГКЕ життя селян знаю не з чуток. Сам селянський син, усе життя прожив у селі, з десяти років працював у колгоспі: водив коня при підгортанні картоплі, підвозив воду живарям. А далі тут же в селі вчителював, був директором школи, головою колгоспу, головою сільради. Коли ще підлітком працював на живарці (а робота під час жнив від сходу до заходу сонця), змучений і знесилений, цілу ніч не міг заснути, думав: чому люди так тяжко працюють і так бідно живуть? Заприсягнувся, що коли виросту, то зроблю все, щоби ці бідні селяни так не мучились.

Коли працював головою колгоспу, нарешті зрозумів, що шлях до кращого життя на селі стримують свої ж таки люди, які проникли в управлінський апарат нашої системи. Переважна більшість чиновників старої номенклатури, яка залишилася при владі, не може збагнути, що такого «комунізму», який вони собі збудували, більше вже не буде. Проте туга за минулим змушує їх діяти так, щоб ніякі, ніякі реформи не відбулися.

Глибоко переконаний, що якби дали селянам хоч по два-три гектари на сім'ю, зобов'язали колгоспи допомагати їм в обробітку та збиранні врожаю, проблема виробництва продуктів харчування у межах держави вже була б вирішена. Хочу довести цю думку на прикладі роботи нашої сільської Ради.

У липні 1991 року мене обрали головою Милятинської сільської Ради. Це відбулося рівно через сім місяців після ухвалення постанови Верховної Ради України «Про земельну реформу». Виявилося, що сільська Рада згідно з документами володіє 609 гектарами землі запасу, про що, крім членів комісії, які підписали документ, ніхто в селі й не знав. При розмові з головами інших сільрад з'ясував, що ніхто з них ще й не думав приступати до виконання постанови, бо немає вказівок згори.

Розуміючи, що згори ніяких вказівок не буде, вирішив зробити все, що тільки можна, для її виконання на своєму місці. Провів анкетування дворів. Головним було питання про кількість землі, яку хотів би обробляти кожний двір. Майже всі бажали розширити свої ділянки і придбати мотоблоки та трактори з причіпним інвентарем. Через те, що більшість земель запасу була на віддалених від села площах, рішенням сесії сільської Ради за погодженням із загальними зборами колгоспу (правління колгоспу узгоджувати це питання відмовилося) частину цих площ передали колгоспові, а за них у землі запасу взяли площі, які прилягають до села.

Згідно з поданими заявами почали наділяти селян землею — як правило, навпроти їхніх обійсть. Завдяки цьому в користуванні 320 селянських дворів опинилося 319 гектарів землі.

Проводив цю частину земельної реформи я без підтримки районних властей і сільських начальників. Тому довелося спалити чимало нервів і наслухатися всіляких умовлянь та погроз, хоча мої дії спиралися на закон. З другого боку, цікаво було спостерігати, як заворушилася стара номенклатура, коли захиталася її система, нехай і в одній сільраді, бо де ж це і коли було таке, щоб роздавали селянам колгоспну землю!

Результати роботи сільради ми побачили уже першого року після розподілу землі. Якщо раніше під тиском агітаторів та уповноважених, з постійними нагадуваннями місцевої влади, жителі села продавали державі картоплі не більше двадцяти тонн за рік, то вже 1992 року без усяких нагадувань продали вісімдесят, і продали б іще стільки, якби не забракло транспорту і тари.

Тоді вперше селяни почали добровільно продавати зерно державі. В 1992 році його продали 24 тонни, в 1993 році — 68 тонн, у 1994 році — 64 тонни.

1993 року три господарства (в тому числі й моє) посіяли на частині виділених площ цукрові буряки, уклали з Острозьким цукровим заводом договори і, зрештою, одержали непогані результати. Зі своєї ділянки (0,30 га) я вивіз на завод 12,4 тонни коренів у заліковій вазі й одержав безкоштовно 920 кг цукру, багато жому й меляси. Гичкою з цих буряків понад два місяці годував п'ять голів худоби. Для порівняння: моя дружина протягом того ж літа доглядала в колгоспі п'ять гектарів буряків, одержала 350 кг цукру, який потрібно було ще купити.

Минулого року цукрові буряки посіяли вже 27 господарств на площі 9,86 гектара і продали заводові 504 тонни коренів. Середня врожайність 510 центнерів з гектара. Для порівняння: у місцевому колгоспі з площі 280 гектарів зібрано 1964 тонни коренів. Середня урожайність 108 центнерів з гектара, тобто чи не вп'ятеро менша, ніж на селянських наділах.

Правда, частина господарів землі не брала. Мовляв, немає чим обробляти. Частина через рік відмовилася від землі, пославшись на ту ж причину. Є такі, що й нині слабо працюють на виділених землях. Але це одиниці. Основна маса селян любить землю, добросовісно на ній працює і добивається добрих результатів. І все ж, незважаючи на те, що жителі села мають двадцять пар коней і п'ять тракторів, далеко не кожен селянин має можливість впору посіяти і вчасно зібрати врожай. Тому всі ми сподіваємося на увагу і допомогу держави. Річ у тому, що селянин — не комерсант, він не знає, як і де брати кредити, як придбати техніку. Зате він має іншу велику перевагу над іншими людьми — він уміє працювати в полі, вирощувати хліб і до хліба. Не обходьмо його увагою! Якщо держава, колгоспи і новостворювані фірми допоможуть селянам транспортом, сільськогосподарською технікою, будівельними матеріалами, Україна забуде про те, що колись у нас бракувало продуктів харчування для населення.

Милятин
Острозького району
Рівненської області.

СІМ ЗАПИТАНЬ ПРО ЖИТТЯ

Виборці та депутати сіл Степнянської сільської Ради Мар'їнського району Донецької області просять редакцію оприлюднити такі запитання:

1. 21 березня 1995 року на сесії Верховної Ради розглядали стан, що склався з цінами на газ, електроенергію та інші комунально-побутові послуги. Йшлося і про те, що ці видатки не мають перевищувати 15 % доходів родини (про це казав і Президент).

Насправді ж бо у нас становище таке: максимальна пенсія (без пільг) — 1 млн. 249 тис. крб, середня зарплатня по нашому радгоспу — 1 млн. 700 тис. крб.

А лише за газ вимагають заплатити по 1—2 млн. крб. Та не лише за газ потрібно платити! На хліб сьогодні йде щомісяця близько 1 млн. крб., а ще за електроенергію, за воду. Про одяг та взуття годі й говорити.

Наш радгосп міг би надати певну допомогу своїм робітникам і пенсіонерам, та він і сам у дуже скрутному становищі. Ще в липні—серпні минулого року продав державі пшеницю за 3,0—3,5 млн. крб. за тонну. Кабінет міністрів обіцяв проіндексувати ці кошти. Через два місяці минає рік цій обіцянці, а нічого до радгоспу не надійшло. За цей час ціна на хліб з нашої пшениці зросла вдесятеро. То хто «заробив» на селянській праці?

2. Нещодавно за щорічне обслуговування газових приладів ми сплачували 20 тис. крб. До нього належить змащування краників, перевіряння витоку. Вся операція разом з виписуванням квитанції триває близько 10 хвилин. З квітня «Укргаз» встановив нову ціну на цю роботу — близько 600 тис. крб. Постає питання, чому таке подорожчання, адже жодних енергоносіїв тут немає?

3. Про обов'язкове страхування особистого транспорту. Про яку аварію автомобіля може йтися, коли він стоїть у гаражі? Адже ані бензин, ані гуму придбати неможливо! Чому про це ніхто не думає? Нехай буде страхування, та добровільне, а не обов'язкове.

4. Про приватизаційні майнові сертифікати. Нині в Україні середня тривалість життя чоловіка — менше 70 років, жінок — трохи більша. Це означає, що люди, які досягли цього віку, позбавлені можливості отримати дивіденди від своїх «ваучерів». Справедливо було б дозволити тим, хто досяг певного віку, отримувати вартість «ваучера» готівкою. Нехай ці люди хоч трохи поживуть по-людськи.

5. Про пенсійний вік та пенсії інвалідам. Пенсійний вік сьогодні для чоловіків — 60 років, для жінок — 55 років. Для певних категорій є пільги. Та для людей, що стали інвалідами навіть у зв'язку з виробничою травмою, таких пільг немає. Поки інвалід працює, він, окрім зарплатні, отримує пенсію за інвалідністю. Та тільки-но він переходить на пенсію за віком, його відразу позбавляють пенсії за інвалідністю, хоча його додаткові потреби як інваліда не зменшилися, а пенсія завжди менша, аніж зарплатня.

6. Пенсіонери, що народилися 1931 року та старші, всі працювали під час війни, в тому числі на будівництві укріплень, та через певні обставини не можуть засвідчити це документами. В Росії таке питання розв'язано просто: осіб, 1931 року народження і старших, віднесено до категорії учасників Великої Вітчизняної війни, і вони мають певні пільги. А в нас — доведи документами. А де їх сьогодні отримати?

7. Про декларації доходів. Сьогодні скрізь виростають приватні палаци, замки, але ж на це потрібно не мільйони, а мільярди карбованців. Звідкіля такі гроші? Чи вони законні? Чому в нас немає закону про декларування доходів? Сьогодні він украй потрібен!

Це ті запитання, за якими ми чекаємо конкретних рішень Президента, Верховної Ради й уряду.

За дорученням виборців цього листа підписали депутати Степнянської сільради: Шиманська, Бабак, Калінін, Калюжний, Лютан, Рогачов, Горулько, Шаповалов, Дрига, Бебешко, Храпач, Рзаєв, Козуб, Прищепа, Буряк, Хорошилов, Чугреєв Роман, Барановський, Удалих, голова профкому радгоспу, Полянський, заст. голови ради ветеранів.

Залишилися тільки женихи

Вашу газету передплачую від того часу, як вона з'явилася на світ. Гарна газета. Багато про що в ній пишеться. Та про наше селянське життя журналісти пишуть зрідка. А шкода. Бо селянин нині — у прориві. Йому багато чого потрібно.

Треба йому кирзові чи гумові чоботи, куртку, штани, сорочку. А де все те придбати? І скільки воно коштує? Треба звичайнісінькі вила... А вил немає.

Де взяти цвяхи, завіси, молоток, сокиру? Немає плуга, підгортальника, культиватора, віжок, хомута і взагалі ніякої збруї немає. Україна спроможна супутники запускати, а косу із серпом у нас не зроблять.

Тепер кричать: немає газу, нафти, енергоносіїв! А хто на селі в 1945 році знав, що таке газ чи електрика? Ніхто, а жили й працювали. В кожному селі дзвеніла кузня — багато чого вміли робити сільські Вакули. Мотузники з льону, з конопель вили-крутили всяку збрую... І взагалі все, що було треба, робили селяни власноруч і якось жили. Тепер нічого цього немає, в тому числі й людей по селах. Зосталися самі пенсіонери.

Наше село невелике, шістдесят сімей, і тільки одна сім'я без пенсіонерів. У цієї пари дітки-школярики. Немає молоді — немає дітей.

У наших селах є хлопці. Тільки в наших Баханах шість хлопців віком від 27 до 32 років холостякують. Не можуть одружитися, бо немає дівчат. Дівчата всі пішли до міста і звідти пишуть такі листи: «Нехай я буду сама, неодружена, нехай я підмітатиму в місті вулиці, нехай їстиму сам хліб із чаєм, але в село не повернуся».

Ось таке село.

Хто ж вас, шановні робітники, шановні городяни, годуватиме хлібом і салом, коли не стане села? Тому робіть усе, що треба для села. А вас, редакціє, прошу: обов'язково надрукуйте про те, що в нас є хлопці, але немає дівчат, крім Рози Люксембург, на вулиці якої я живу, будинок номер 14. Може, яка з дівчат мені напише. Але не тому, що я молодий. Мені вже 66 років, і в женихи я не годжуся. А того хай напише, що мій син Володя має тридцять років, працює механізатором, та досі неодружений. На цьому бувайте здорові, з повагою до вас

Андрій Іванович БИВАЛЬКЕВИЧ.

Бахани
Ріпкинського району
Чернігівської області.

Від першої особи

ШОК ЧИ СЕНСАЦІЯ?

У ХОРВАТСЬКІЙ газеті «Вечірні ліст» опубліковано статтю «Геополітичне значення незалежної України зростає», в якій нещодавнє врученя вірчих грамот Надзвичайним і Повноважним Послом України в Хорватії Анатолієм Шостаком розглядається в контексті «історичної переорієнтації України на Захід». А що скаже з цього приводу посол?

— Коментуючи підписання тимчасової угоди між Україною та ЄС 1 червня, автор зазначає, що Києву вдалося те, чого не змогла Москва, і робить висновок про значні зміни всередині нашої держави та підвищення інтересу Заходу до України.

Як великий крок на шляху до консолідації українського суспільства розцінюється укладання конституційної угоди між парламентом та Президентом України. Автор посилається на «Ассошіейтед прес» про те, що ця домовленість означає вихід України з політичної кризи. Разом з тим, автор вважає, що над Україною висить «дамоклів меч Росії», маючи на увазі 14-у армію, розташовану у Придністров'ї. Коментуючи Сочинську угоду від 9 червня, про поділ ЧФ, місцеві ЗМІ зазначають, що таке рішення викликало шок у Києві і найрадіснішу політичну сенсацію останніх років у Москві. На думку хорватських кореспондентів, найвигіднішим фактором впливу Росії на Україну під час переговорів були несплачені українською стороною борги за нафту та газ.

Є над чим замислитися

«Нью-Йорк таймс» про Сталіна

В ТОЙ час, коли керівники Росії і значної частини всього світу готувалися відзначити 50-у річницю Перемоги над нацистами в другій світовій війні, що обійшлася Радянському Союзові у життя 27 мільйонів чоловік, виникла невелика, але прикра проблема: як бути зі Сталіним?

А як же він, центральна фігура революційної радянської історії, грузин, який привів СРСР до Перемоги під час війни, зробив його великою індустріальною державою, переміг Гітлера і цілком справедливо вважається одним із найжахливіших злочинців нинішнього століття?

«Ним неможливо нехтувати, — сказав Стівен Коен, директор Програми російських досліджень Прінстонського університету. — У свідомості росіян віком 45 років і більше ім'я Сталіна асоціюється з Перемогою в другій світовій війні. Звичайно ж, неправильно приписувати йому надто велику заслугу в цій перемозі, але настільки ж неправильно вдавати, ніби його загалом не існувало».

До останнього часу саме такою в принципі була політика, що тут провадилася. Сталіна викреслили з історії, майже виключили зі світу, багато в чому створеного саме ним. Але кожен солдат, йдучи в бій під час Великої Вітчизняної війни, а саме так усі росіяни називають другу світову війну, обіцяв віддати своє життя «за Батьківщину, за Сталіна».

Зрозуміло, вже давно існують групи сталіністів, відданих минулому. Легко знайти томи його статей, його біографій, просто пам'ятні речі. Це вже не так поширено, як раніш, але в багатьох домах Росії на одній стіні висить зображення патріарха православної церкви, а на другій — портрет Сталіна.

Однак така ностальгія набула загрозливих обертів. По-перше, в Росії випущено марку на честь другої світової війни, на якій зображено диктатора (разом з Черчіллем і Рузвельтом). Вперше за більш як сорок років уряд друкує портрет Сталіна. Багатьом це здалося маленьким, але не єдиним кроком до його реабілітації.

Так, нещодавно прем'єр-міністр Росії Віктор Чорномирдін рішуче виступив на захист діяльності Сталіна під час війни, і це було сенсаційною зміною курсу, що потішила ветеранів, але злякала більшість решти людей. Було б несправедливо і нечесно намагатися применшувати роль Сталіна в досягненні Перемоги, сказав Чорномирдін, додавши, що цей радянський керівник зіграв важливу роль у перемозі, одержаній Червоною Армією, хоча, на думку більшості російських і західних істориків, шкода, завдана ним до і після війни, набагато значніше, ніж його керівна роль у війні.

Прем'єр-міністр присвятив більшу частину промови засудженню диктатора. Але ця похвала на його адресу викликала піднесення аудиторії. І це цілком зрозуміло, оскільки старше покоління росіян відчуває ностальгію за створеною Сталіним радянською імперією, що розпалася. Пенсіонери страждають більше од інших у цій новій квазікапіталістичній Росії, де скрізь панує нестримна інфляція і багато хто молиться за повернення того часу, коли хліб був дешевим, вулиці — безпечними, коли з Росією рахувалися і Сталін був хазяїном. Це нормальне явище, що після краху імперії люди намагаються жити минулим. Але це зовсім неправильно.

Це неправильно, говорять чимало критиків, не тільки тому, що Сталін був убивцею, який збільшив страждання Росії у другій світовій війні, вбивав українських селян і створив систему ГУЛАГу. Все набагато складніше. В Росії відчувається нестримний потяг до націоналізму. Не тільки такі люди, як Володимир Жириновський, наполягають на тому, що Росія має подумати про застосування сили для захисту своїх етнічних меншин, які опинилися тепер за кордоном, — у таких країнах, як Казахстан, Естонія і Україна.

Сталін був найвідомішим націоналістом своєї землі. Оскільки парламентські вибори мають відбутися цього року, а президентські — в червні наступного року, політики просто не можуть дозволити собі нехтувати силою націоналістичних настроїв, а також особою Сталіна.

З точки зору американців, його спадщину досить легко зрозуміти. Мільйони загинули або були кинуті за грати, не було ніякої свободи і процвітало варварство. Росіяни теж це бачать. Але вони бачать і щось інше. Сталін був більше, ніж жорстокий убивця. Це був жорстокий убивця, який зробив Росію великою.

Зорепад у «Слав'янському»

Москва. «Академія зірок М. Стар» під керівництвом відомого співака та шоумена Михайла Звездинського провела в готелі «Слав'янськ-Редіссон» випускний бал-екзамен своєї школи топ-моделей. Це був своєрідний звіт школи за рік існування.

М. Звездинський знаходить своїх зірок у російській провінції, у глибинці. Професійні викладачі та фотохудожники перетворюють попелюшок у принцес, чия краса не перестає дивувати захід своєю самобутністю.

На знімку Андрія БАБУШКІНА (ІТАР-ТАРС): Михайло Звездинський представляє випускниць школи топ-моделей.

Дмитро ПОЛУНІН, ІТАР—ТАРС (з Італії)

А ПАПА ПРОТИ

Мерія Мілана не зійшлася з Ватиканом у делікатних питаннях

МІЖ ВАТИКАНОМ і владою одного з найбільших промислових і адміністративних центрів Італії — Мілана — розгорнулася «ідеологічна баталія» навколо продажу презервативів.

Спричинилась до цього нещодавня, одинадцята за ліком, енцикліка папи римського «Євангеліє життя». У цьому документі глава римо-католицької церкви вже вкотре рішуче висловився проти різноманітних методів обмеження народжуваності, й, зокрема, проти використання презервативів.

Як відомо, папська енцикліка для католиків — неоскаржуваний припис. І, згідно з цим документом, багато міланських аптекарів, як і їхні колеги в низці інших міст країни, припинили продаж презервативів та інших протизаплідних засобів. Це, в свою чергу, викликало рішучий протест міської влади Мілана, і, зокрема, мера Марко Формантіні. Він зажадав негайного відновлення продажу презервативів в усіх аптеках міста, нагадавши серед іншого, що, на спільну думку експертів і медиків, презерватив — найдієвіший метод боротьби з поширенням «чуми XX сторіччя» — СНІДом.

У відповідь на оприлюднення у друкованому органі Святого престолу — газеті «Оссерваторе романо» статті на підтримку намірів міланських аптекарів мер Мілану оголосив, що у відповідь дасть вказівку встановити автомати з продажу презервативів біля дискотек, барів та в інших громадських місцях міста. Я не збираюся ущемлювати інтереси католиків, — заявив Марко Форментіні. Купувати чи не купувати презервативи — це їхнє право, сказав мер, але ж, окрім них, в Мілані живуть сотні тисяч невіруючих і атеїстів, які, в свою чергу, мають цілковите право убезпечити себе від загрози СНІДу.

Крапля, що вміщує життя

ЯКІ ТІЛЬКИ недуги не підстерігають людину: і ті, що відомі їй з прадавніх часів, і ті, які з'явилися уже в двадцятому столітті, а ще ті, які «активізувалися» у зв'язку з нашою нерозумною діяльністю: ми вносимо мінеральні добрива в грунт, застосовуємо концентрати, щоб довше зберегти овочі, фрукти, м'ясо, не замислюємось над тим, як вплине ця «хімія» на наше здоров'я.

Крім того, природа теж не завжди досконала. У деяких регіонах, скажімо, у воді, харчових продуктах, бракує фтору та кальцію. Тому мешканці цих місцевостей страждають на карієс, короткозорість. А в інших областях спостерігається нестача магнію, цинку, гліцину. Тому люди тут скаржаться на коліти, запори, атеросклерози. І перелік цей можна продовжувати.

Недавно Національна комісія з радіаційного захисту населення України повідомила: внаслідок аварії на ЧАЕС забруднено територію 72 районів із 12 областей площею 4,5 млн.га. На радіаційно забрудненій території мешкає більш як два мільйони чоловік, зростає кількість захворювань щитовидної залози, внаслідок ослабленого імунітету люди хворіють значно частіше, ніж до чорнобильського лиха, з'являються нові недуги, про які раніше й не чули.

Пояснюється це просто: організм кожного з нас вміщує гармонійний набір мікро- і макроелементів. Якщо певної кількості їх бракує або є якийсь надлишок, то ми нездужаємо. Часто це призводить до серйозних захворювань.

Як рятуватися від цього лиха?

Учені всього світу шукали ліки, які могли б йому зарадити. Успіху досяг угорський професор, доктор Йожеф Береш. Він створив препарат, який увібрав у себе справжню аптеку — 20 найважливіших мікро- і макроелементів — «Краплі Береша плюс», знайшов оптимальні пропорції найважливіших елементів, необхідних для правильного функціонування всіх органів людини: додають мікроелементів, що їх бракує, і навпаки «доводять» до норми ті, яких надлишок. У такий спосіб зміцнюється імунна система, що є головним охоронцем здоров'я, бо саме вона допомагає організмові справлятися з хворобами. А який лікар може бути кращий?

І хоча краплі Береша плюс уже застосовуються у багатьох країнах світу, їх випробовували й досліджували в кількох клініках Києва — військово-медичного управління СБУ, Інституті геронтології Академії медичних наук України, дитячого територіального медичного об'єднання Мінського району столиці.

І результати перевершили сподівання: «Краплі Береша плюс» здатні виводити радіонукліди з організму людини, застерігаючи від застудних та гострих респіраторних захворювань, полегшити страждання навіть невиліковним хворим.

Особливо ефективний препарат у хірургії, терапії, стоматології, гінекології, а пацієнтам з виразковими хворобами без нього не обійтися.

Та, як стверджує доктор медичних наук, професор Михайло Захараш, чи не найцінніше в цьому препараті — здатність запобігати хворобам. Тому кожному мешканцеві України не завадить один-два рази на рік пройти профілактичний курс, вживаючи «Краплі Береша плюс».

Інформацію можна одержати у спільному україно- угорському науково-виробничому фармацевтичному підприємстві «Береш-Київ» (252021, Київ-21, вул.Кловський узвіз, 13-а); тел. 229-09-97; 291-48-50; оптові закупки — тел. 291-49-48. У спеціалізованій аптеці працює лікар-консультант.

«Краплі Береша плюс» можна замовити поштою чи по телефону 291-48-50.

ПОДІЯ-ПРИНДА (з Таллінна)

Не хочуть віддавати морю

28 вересня 1994 року стало останнім днем для дев'ятисот дванадцяти пасажирів парому «Естонія», який зазнав аварії у Балтійському морі. Загибле судно так і не було піднято на поверхню.

Рідні жертв аварії парому «Естонія» готуються надіслати листа Прем'єр-міністру Швеції Інгвару Карлсону з проханням скасувати рішення уряду помістити загиблий у Балтійському морі паром у цементну оболонку. Міжнародна група підтримки, сформована родичами загиблих, поштою здійснила опитування близьких жертв трагедії. 89 відсотків з них не згодні з рішенням уряду.

Максим БУТ.

«Наліво рівняйсь!»,

або Дещо про радикальну молодь

«НОВИХ ЛІВИХ», цебто молодих лівих радикалів, в Україні небагато. Але діють вони дедалі рішучіше, поширюючи свою активність там, де от-от вибухне бунт люмпенізованих до краю: робітників, студентів, «ітеерівців». На шахтарськім Донбасі набуває розвою анархо-синдикалізм; анархісти впевнено діють на індустріальному Півдні; у Макіївці та Вінниці вже започатковано осередки руху «Революційна комуністична молодь» — послідовників учення Мао Цзедуна...

А читаюча публіка, певно й не чула про них. Самі ж мас-медіанти кажуть: чого писати — їх же мало! Справді, мало. Однак ліворадикальна група Бадер-Майнхоф з «Фракції Червоної Армії», що тероризувала увесь буржуазний Захід, мала трохи більш як 30 бойовиків...

А складових частин у русі нових лівих в Україні — три. Всі репрезентовані в Києві.

Частина перша: ПРЯМА ДіЯ

Довідка: «Пряма дія» — основна тактика анархо-синдикалізму. Включає бойкот, саботаж, та, як вищу форму боротьби, всезагальний страйк. Республіканська армія Іспанії здебільше була з анархо-синдикалістів.

Започаткована в січні 1994-го студентська профспілка «Пряма дія» об'єднала близько трьохсот анархо-синдикалістів — в основному студентів київських та львівських вузів. Серед проведених акцій — пікетування Кабміну та Міносвіти, акції солідарності з репресованими студентами Білорусі та Росії, конкурс дитячих малюнків «Ельцинлюдожер»... Але найзначущішим для «Прямої дії» стало 14 жовтня минулого року, зміст якої: студентство найбільш цькована офіціялами соціальна група. Студентська профспілка «Пряма дія» оголосила війну Верховній Раді, Президенту та Кабінету міністрів...

Як то воно — «воювати», розповідає один з лідерів «Прямої дії» студент-соціолог Ігор Іщенко:

Він: Так, сьогодні сфера освіти — то вже справжнє поле бою.

Кор.: Кого з ким?

Він: Гнобленого класу з домінуючим. Гноблені — це робітники, селяни і, звісно, студентство. А домінуючий — це номенклатура (особливо освітянська) та бізнесові магнати. Отож треба воювати, уживаючи як засіб саме «action directe» — пряму дію, адже у безплідності всіляких переговорів, судових позовів та прохань ми певні вже давно. Отож пригноблені, замість плекати амбітну мрію «пробитися у пани», мають цих самих панів ставити на своє місце. Ми за всезагальний страйк, і тому найближчим завданням ставимо організацію масових студентських заворушень.

Кор.: І за що ж боротиметесь у першу чергу?

Він: Як студентська профспілка — за три речі.

По-перше, за автономію: за право студпарламентів накладати вето на рішення ректора, ухвалювати або відкидати кандидатури викладачів, а найбільше — за автономію кампусів. До студмістечок не мусять потикати свого носа ні міліція, ні усілякі призначувані «згори» хабарники.

По-друге, за всезагальну вищу освіту: люди, які не володіють знанням, завжди будуть «гнані та голодні», що унеможливлює справжню демократію.

І, нарешті, ще одне з тактичних завдань — боротьба проти скорочення безплатної освіти: для нарощування інтелектуального потенціалу України потрібні не діти буржуїв, які купили собі дипломи, а здібна, хоча й незаможна, молодь.

Частина друга: ЛОМ

Довідка: Історія Країни Рад знає чимало прикладів, коли анархісти й комуністи доходили згоди. Найліпший з них — договір з Махно: Нестор Іванович, по-перше, врятував більшовицьку Москву від Денікіна, здійснивши рейд по тилах білих, а по-друге, допоміг червоним узяти Перекоп, кинувши проти Врангеля три полки кінноти...

ЛОМ — це назва пристрою для роблення дірок у бруківці. Це — «Ліве Об'єднання Молоді». Утворилось воно у квітні 1991 року. На відміну від «Прямої дії» не зареєстроване, навіть конспіративне. Саме тому один з керівників ЛОМу свого імені просив не згадувати.

Кор.: Об'єднання означає консолідацію певних груп. Коли не таїна — яких саме?

Він: Не секрет. ЛОМ має три крила: Революційна комуністична молодь (послідовники Мао Цзедуна); «Робітничий спротив», який стоїть на платформі троцкістського руху «Militant» (цебто «Бойовик») та Київська анархо-автономія.

Кор.: Течії, начебто, досить різні за ідеологією?

Він: Тому і об'єдналися: зараз не час гризтися за ідеологію та розбиратися — хто кого торохнув льодорубом по голові*, або хто й навіщо нацькував хунвейбінів на інтелігенцію. Треба займатися іншим.

Кор.: Чим саме?

Він: Створенням сучасної теорії ліворадикальної діяльності. Структурацією ліворадикального молодіжного руху в Україні. Саме це ми й робимо. Ще й застосовуємо досвід зарубіжних колег з Німеччини, Великобританії, Польщі, Латинської Америки, Росії. Лівий рух молоді — це істотна посила!

Кор.: Здатна щось змінити на краще?

Він: Аякже. Неодмінно. «Нові ліві» консолідуються; буде створено альтернативну культуру на ліворадикальних засадах. А ЛОМ стане каталізатором значних суспільних змін. То вже напевне.

Частина третя: КОМБіНАТ РЕВОЛЮЦіЙНИХ МИСТЕЦТВ № 1

Утворений у квітні 1994 року «Комбінат...» об'єднав творчу молодь — студентів театральних, художніх та інших гуманітарних закладів. Серед здійснених — акцій урочисте закидання каменюками п'ятиметрового портрета буржуя, символічний підпал вежі радіомовлення, засівання «Геркулесом» будівельного майданчика... Одне слово, лівацькі витівки.

А на запитання відповідає співголова «Комбінату» ревкритик В.Задирака:

Кор.: Звідки така амбітна назва?

Той: Чому ж амбітна?! «Комбінат» — бо наші дії не просто творчість, а певне виробництво; «революційних мистецтв» — тому що революція як простір,насичений випадковістю, розширює можливості творчості, а «номер один» — бо ми таки дійсно започаткували традицію.

Кор.: Які ж завдання ставить собі ваш Комбінат?

Той: Ліві. Революційні.

По-перше, треба взяти курс на посилення боротьби. Мир, який зараз панує в мистецтві, — це нонсенс. А що замирені з грошовими мішками художники роблять не мистецтво, а суто лайно — їх треба витіснити з цього простору.

По-друге, потрібно створити інфраструктуру революції. Бо ж коли, за відомим висловом, революція — мистецтво, то й навпаки: мистецтво — це революція. Такий мистецький простір «Комбінат» і має намір творити.

І, по-третє, ми ставимо своїм завданням допомогу ліворадикальним організаціям. Звісно, не у сфері терору: наші обрії — ревагітація та revпропаганда.

Кор.: То що ж, революція таки необхідна?

Той: Не те що доконче потрібна — неминуча. А ми, «нові ліві», — зовсім не провокатори її. Ми лише акушери революції. Бо допомагаємо їй реалізуватися.

*Рамон Меркадер вбив Льва Троцького (М.Бут)

Наталя ПЕТЯХ.

Третього Президента України «зроблять» наші політичні психологи

ЩЕ ЗОВСІМ недавно така галузь знань, як політична психологія, була відома небагатьом. І це легко пояснити. Керманичі тоталітарних режимів усіляко уникали психологів, а тим більше політичних, знаючи, що вони спроможні розкрити механізми, якими певні політичні сили у своїх руках утримують владу.

На жаль, українські політики і сьогодні дуже рідко звертаються за порадами до політичних психологів, хоча необхідність такого кроку очевидна. З іншого боку, в Україні політичні психологи ще не стали тією самостійною силою, котра б істотно впливала на громадську свідомість. Дається взнаки відсутність досвіду, своєї політичної школи.

Нині в нас відбувається становлення політичної психології як науки, що вивчає психологічні аспекти політичних відносин. Нещодавно у Києві створена Асоціація політичних психологів України. Її засновниками стали Українська академія політичних наук, науково-практичний центр політичної психології Академії педагогічних наук України, Інститут післядипломної освіти Національного університету ім.Тараса Шевченка, соціально-психологічна служба Українського козацтва.

Перед новонародженою асоціацією — безліч завдань. Добре, що фахівці бачать їх не лише у визначенні теоретичних аспектів своєї галузі знань, а й у тому, щоб реально вплинути на політичне життя суспільства. В ефективності своєї праці науковці цілком упевнені. «Третього Президента України зробимо ми», — заявив президент асоціації Микола Слюсаревський.

Безперечно, зоряним часом політичної психології є передвиборна кампанія. Політичні діячі потребують цих фахівців тоді, коли їм необхідно здобути перемогу на виборах. Проте політичні психологи — це не тільки помічники у політичній рекламі. Як висловився член асоціації, консультант прес-служби Президента Валерій Бебик, політичні психологи здатні запропонувати технологію розв'язання нагальних проблем, опосередковано через політиків створювати нове інтелектуальне середовище.

Сучасні реалії диктують політичному психологові певні правила гри. А що на його послуги немає великого попиту, то фахівцеві часто-густо доводиться працювати на політика сумнівних моральних якостей, людину непорядну, але спроможну добре заплатити за створення йому позитивного образу. І тут політичний психолог опиняється перед дилемою — бути ситим, але нечесним або голодним, але вірним своїм принципам. Тому питання не лише про професіональну, а й про моральну відповідальність, громадянську позицію політичного психолога набуває першочергового значення.

Фахівці не залишають поза увагою проблему викладання політичної психології у вищій школі. Сьогодні цей предмет викладають лише у трьох вузах — Київському, Харківському та Львівському університетах, а фахівців з цієї галузі готують лише у Києві. Асоціація проголосила курс на співпрацю різних шкіл і напрямків політичної психології. Намічено видавати часопис.

Політичні психологи мають допомагати політикам. Але в першу чергу вони покликані роз'яснити широким верствам мотивації політичної поведінки і цим самим захистити їх од маніпулювання громадською свідомістю.

Головний спеціаліст Кабінету міністрів Віктор Рибаченко заявив, що під конкретні психологічні проекти уряд готовий виділити кошти.

Відрадно, що вже робляться спроби будувати політичні і суспільні відносини не на дешевих популістських гаслах, а на грунтовних наукових засадах.

Людмила КОХАНЕЦЬ, «Голос України»

« НАШУ ІСТОРІЮ НЕМОЖЛИВО ЧИТАТИ БЕЗ БРОМУ І ВАЛЕР'ЯНКИ...»

(Закінчення. Початок на 1-й стор.)

Мабуть, надто голосно співали наші прадіди складену за часів Хмельницького пісню: «Ой не має лучче, та не має краще, як у нас в Україні». До «луччого» і «кращого» потяглися загребущі руки ласих до чужого добра сусідів. Дуже чіпкі руки: батьки-гетьмани гарячково шукали союзників — і майже завжди потрапляли з ними в ще більшу халепу. Такий ось гіркий талан... Хмельницького зрадили татари — битву під Берестечком виграли поляки, Іван Виговський у боротьбі з Московщиною «поставив» на Польщу і... загинув від кулі союзників, Петра Дорошенка підвели турки. І майже всіх ошукав північний сусід, той, на котрого спершу поклали найбільшу надію, бо «однієї православної віри»... А, схаменувшись, засіпались у «братерських обіймах», і не вирвали Україну з них ні Іван Мазепа, ні Іван Скоропадський, ні Павло Полуботок, ні всі наступні гетьмани й кошові отамани, разом узяті.

За залізними ґратами фальсифікації відбувала довголітнє ув'язнення наша минувшина, наші слава, біль і ганьба. Не киваймо на прошуки «москаля». Він знає, що «державность блюсти надо». І «блюде» собі на здоров'я, доки «брат по вірі православній» вихваляється кількістю гетьманів на душу населення: «Де два українці, там три гетьмани». Може, в цьому національному «кредо» і криються причини наших гірких поразок?

І на закінчення ще надцять крапель брому. Історія показала, коли українці дозволяють прицінюватися до своєї незалежності як до товару сумнівної якості і поступаються хоча б малим на вимогу зарозумілих сусідів, непомітно втрачають усе .Ех, «Богдане-Богданочку, нерозумнийсину...» Ех, задушевні розмови на курортній лавочці, братні поцілунки... «Севастополь-Севастополь, город русских моряков»?

Історія вчила. На жаль, не навчила. Побоююсь, коли б валер'янка і бром не виявилися надто слабкими засобами для читання сучасності.

На знімках: музей гетьманства в Києві.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Георгій ВОРОТНЮК, «Голос України»

За листом читачів

МАФІОЗІ НА «ПРИВОЗІ»

Здирники безроздільно панували на знаменитому ринку доти, доки знайшлася людина, яка кинула їм рукавичку

ШАНОВНА редакціє! З відчаєм і надією пишуть вам мешканці села Кіблича Гайсинського району Вінницької області. Справа ось у чому. Вирощуючи на своїх присадибних ділянках картоплю, її лишки ми традиційно реалізуємо в Одесі на ринку «Привоз». Останнім часом, однак, торгівля там стала неможлива у зв'язку з перешкодами, що їх чинять особи, які не мають ніякого відношення ні до нас, ні до нашої городини. Як тільки дістаємося ринку, вони одразу обступають автомашину й вимагають, щоб увесь товар віддали їм по ними ж названій, вкрай заниженій ціні. Хто на таке не пристає, тому всіляко погрожують — фізичною розправою (самі були свідками, як побили стару жінку, хлопця), порчею картоплі (кажуть: «Обіллємо її бензином») й тари (не одному селянинові порізали мішки), створенням нестерпних умов під час торгівлі (відбирають гирі, псують ваги тощо). Отож часто-густо доводиться віддавати картоплю за півціни, а потім і десятому заказувати, щоби не віз товар до Одеси. А самі перекупники-здирники перепродують картоплю за вдвоє вищою ціною, до того ж безсоромно обдурюючи покупців: використовують полегшені гирі, відрегульовані на власну користь ваги, вдаючись до інших хитрощів. Міліціонери хоча й проходять, бува, поміж прилавками, та то про людське око, бо жодних заходів проти мафії не вживають... Просимо видрукувати цього листа в «Голосі України» та надіслати мерові Одеси Едуарду Гурвіцу, — може, це якось посприяє наведенню порядку на «Привозі».

Від імені мешканців села П.Мендусь.

Надсилати листа мерові ми не стали, бо Е.Гурвіцу, знаємо, все оте, на що скаржаться селяни, відомо. У нього самого в колекції, так би мовити, є навіть «кілограмова» гиря, яка насправді важить тільки 200 грамів, — її вилучено на тому ж «Привозі». Голова міськради («Голос України» про це писав) видав кілька розпоряджень, спрямованих на наведення порядку на ринках Одеси взагалі й на «Привозі» зокрема. Багато що там останніми місяцями змінилося на краще. Однак далеко не все. Й оте, про що пишуть селяни з Вінничини, — чистісінька правда. Та ще й не усе, можна дещо додати. Мафіозі, що орудували тут, збиткувалися не тільки над тими, хто приїздив сюди з картоплею, а й над тими, хто привозив іншу городину, фрукти, м'ясо. «Владу» на ринку захопили дві, можна й так сказати, національні гілки шантажистів-перекупників, — азербайджанці й цигани. Люди тільки подивовувалися, що перші торгують, скажімо, столовими буряками й морквою — невже привезли їх аж із Закавказзя? Або ананасами, бананами, ківі — їх же, здається, вирощують зовсім в інших краях. Ціни на вочевидь перекуплені з метою наживи як місцевий, так і заморський товар встановлювали непомірно високі, але ніхто навкруг, хоча б і хотів того, не смів щось реалізувати дешевше, — одразу погрози чи й розправа.

А цигани перехоплювали картоплю й м'ясо. І теж диктували свої умови, свої ціни, цинічно обважуючи покупців за допомогою отих самих полегшених гир. Небагатьом «щасливчикам» вдавалося, задобрюючи «хазяїв» м'ясного корпусу й картопляних рядів, притулитися десь скраєчку, щоб реалізувати власну яловичину, свинину, городину. За ціною, яку продиктують цигани-монополісти.

А ще селян, що діставалися звідусіль «Привозу» зі своєю продукцією, тероризували й витісняли численні продавці промислових, здебільшого завезених із зарубіжжя, товарів. Вони окупували не тільки навколоринкові вулиці, не тільки майданчики всередині «Привозу», а й чимало прилавків, де, за ідеєю, мали б продавати сільгосппродукти. Головний ринок міста перестав, по суті, виконувати своє пряме призначення, ставав дедалі більше промисловим. І скрізь правили бал перекупники, шантажисти, рекетири.

Усе це непокоїло не тільки селян і мешканців міста, а й органи влади. Міськвиконком прийняв рішення, яким визначив: ринок, по-перше, має бути продовольчий (для реалізації промтоварів відкрили нові «товкучки»), по-друге, торгувати на ньому мають не перекупники- спекулянти, а виробники сільгосппродукції. Все, здавалося б, цілком ясно. Та ось заковика: як оте рішення реалізувати? Якийсь час на папері було одне, а на ділі зовсім протилежне: «Привоз» зберігав набутий останнім часом статус-кво, тобто залишався вотчиною мафіозі. Не вистачало «малого» — людини, яка зробила б їм виклик. Та недавно така знайшлася — Віктор Медведєв. Колись він уже працював на «Привозі» дільничним уповноваженим міліції, вмів дотримувати там порядку. Та «перекинули» його в інше місце. Й тепер ось, як настало на ринку безчинство, повернули сюди — вже начальником міського відділення міліції. Таке організували на «Привозі» недавно, тепер ще розширили штат працівників, щоб новий начальник діяв упевненіше й рішучіше, міг охопити всі ділянки великого й складного господарства. Правова основа у нього була, отож почав діяти згідно з нею.

Передусім осіб, що регулярно, з дня у день, стояли за прилавками, перевіряли щодо додержання паспортного режиму. З'ясувалося, чимало закавказців прописано в причорноморських селах.

— А розкажи, дорогий, де оте село, мешканцем якого ти є?

«Дорогий», захоплений зненацька, явно плутається.

— Тоді довідочку, що оці ананаси й ківі виростив у своєму саду-городі.

Ні, немає такої довідки.

— То, значить, перепродуєш, спекулюєш?

А в паспортах багатьох циган не виявлено взагалі жодних відміток про прописку. Й довідок на вирощену картоплю, відгодованого бичка у них теж — зась. То все оте перекуплене чи й, можливо, украдене?

Ні, перекупники-здирники відступили не одразу, прагнули знайти до нового начальника свої підходи — хто хотів залякати, хто — задобрити. Та не на того, як мовиться, наскочили. Медведєв, попередивши раз, вдруге, одне й те саме не повторював — вживав найрішучіших заходів до припинення незаконної торгівлі. І незабаром ті, хто відвідує «Привоз», не могли з полегшенням не помітити: і в фруктово-овочевих та картопляних рядах, і в м'ясному корпусі вже не видно давно усім набридлих зухвалих облич. Тут торгують ті, хто усе виростив сам. І картопля, морква, буряки, інша городина й садовина одразу подешевшали на третину чи й у половину. І в м'ясному корпусі тепер можеш поторгуватися, тобі скинуть десятку-другу тисяч карбованців, ні на кого не озираючись. «Селянам ми безпеку гарантуємо», — впевнено каже Віктор Медведєв.

Зміни на краще видно на «Привозі» й багато в чому іншому. Поступилися селянам місцем торговці промтоварами. Ось-ось почнуть діяти нові, по-сучасному обладнані рибні ряди. Йде масове перевіряння усього вагового господарства — в численних розташованих на ринку магазинах, того, що видають напрокат селянам...

Одне слово, «Привозу», що здавна є своєрідною візитною карткою Одеси, повертається його справжнє призначення — годувати людей різноманітними продуктами. До того ж — за цінами, продиктованими не мафіозі, а пропозицією й попитом.

Одеса.

Іван КАЛИНИЧЕНКО, «Голос України»

Олександр Таранов: У найстрашніші хвилини я думав про дружину і дітей — це кликало триматися до останнього

ОЛЕКСАНДР ТАРАНОВ — один із двох щасливців (коли можна так сказати) із затонулого в північній Атлантиці українського судна «Сальвадор Альєнде», яким удалося врятуватися. 32 години стихія кидала Олександра між небом і океанською безоднею...

Після відпочинку на Канарських островах моряк повернувся додому — до Херсона. Тут з ним зустрівся наш власний кореспондент.

— Про трагедію із «Сальвадором Альєнде» написано чимало. Та у вічі впадають численні розбіжності. А ви — очевидець події... Отже, судно йшло з американського порту Фріпорт до Гельсінкі і потрапило у дев'ятибальний шторм.

— Важко мені повертатися до цієї події, але забути ніяк не можу. Пам'ятаю все до деталей. Пізніше я дізнався від другого помічника капітана Івана Скиби, котрий, як і я, певно, народився у сорочці, що «Сальвадор Альєнде» потрапив у саме пекло циклону, що лютував в Атлантиці. Швидкість вітру сягала 45 вузлів. Я вже змінився з вахти, збирався відпочивати, коли пролунав сигнал тривоги. Судно дістало крен 30 градусів. Команда швидко зібралася на містку в рятувальних жилетах. Корпус корабля здригався від гігантських ударів. Спроба запобігти трагедії нічого не дала, хоча всі ми старалися діяти як і передбачено в таких ситуаціях. Рятувальні плоти на шлюпковій палубі й на баці, скинуті на воду, розкрилися, але мотузки, що з'єднували їх із кораблем, розірвалися. Шлюпку з лівого борту розбило. Взялися спускати іншу шлюпку — на рівні головної палуби в неї встигли сісти 11 чоловік. На жаль, від могутніх ударів, які обрушувалися на «Сальвадор Альєнде», механізм спуску шлюпки не витримав, і вона різко спустилася вниз, загубилася з людьми серед бурхливого океану. Було це приблизно між другою і третьою годинами ночі.

Решта команди залишалася на кораблі і продовжувала боротися зі стихією. Але фортуна відвернулася від нас. Уранці судно затонуло. Людей буквально знесло хвилею. Пам'ятаю, як височенна гора холодної води накрила мене з головою, як солона піна завирувала навкруги...

— Відомо: майже весь екіпаж — 29 моряків із 31 — загинув. І це — за наявності сучасних рятувальних засобів — до електроніки. Отже, і на порозі другого тисячоліття моряки не застраховані від такого лиха? Чи є, на вашу думку, особливі причини?

— Про це можна говорити багато. Почну з того, що наш капітан одразу зв'язався з канадцями і попросив допомоги. Він повідомив, до речі, що екіпаж залишився без шлюпок і плотиків. Уже зранку з'явилися літаки з рятувальної служби і кидали плоти. Їх були цілі гірлянди. На жаль, деякі газети написали начебто капітан повідомив інше: мовляв, усе о'кей, команда дружно покинула судно на рятувальних засобах, має запас їжі та медикаментів. Це неправда, як, зрештою, й інші «гіпотези» газет — тієї самої «Комсомольської правди», котра припустилася ряду неточностей, про що я особисто сказав її кореспондентові в Одесі. Коли йдеться про речі, пов'язані з життям і смертю людей, коли слід врахувати наслідки трагедії, щоб не припуститися помилок надалі, об'єктивність обов'язкова. Мабуть, не лише через сенсаційність події здійнялося стільки галасу навколо нашого судна. Нині увага прикута до нашої держави, яка готова стати однією з великих морських держав. Я не наважуся кинути найменшого докору щодо непрофесіональних дій моїх товаришів у незвичайних умовах. Заслуговує поваги те, що вони до кінця боролися за своє життя і життя корабля. До речі, нещодавно я ознайомився з висновками серйозної комісії, яка працювала по гарячих слідах. Так ось вона встановила, що основною причиною, яка призвела до катастрофи, було обвальне зміщення вантажу (ми перевозили 7,5 тисячі тонн рису) у м'яких мішках-контейнерах через недостатню відпрацьовану технологію перевезень саме в цій тарі. Але це вже не вина моряків судна. Користувалися на «Сальвадорі Альєнде» й метеозведеннями, які надходили з Канади, — тут теж недогляду не було. І технічний стан корабля не викликав нарікань — його ремонтували не так давно. Думаю, біда сталася внаслідок збігу дуже несприятливих обставин, коли океанська стихія виявилася сильнішою.

І все ж моряків нашого пароплавства непокоять окремі моменти. Вийшло так, що ті одинадцять чоловік, які скористалися шлюпкою, майже нічого не виграли. Спочатку вона перекинулася, після чого з води випірнули тільки 6 моряків. Потім, коли хлопцям удалося перебратися на рятувальний пліт, скинутий з літака, і передати по радіостанції свої координати, знову не пощастило: пліт перекинувся. Залишилося чотири знесилені члени команди на чолі з другим помічником капітана. Незважаючи на близький порятунок (до вказаного місця поспішав іноземний танкер, змінивши свій курс), серед цієї групи моряків вижив лише Іван Скиба. Чи не тому не змогли врятуватися люди, що в нашому пароплавстві все ще використовують шлюпки відкритого типу, причому більш як половина флоту ходить з такими шлюпками? Вода швидко залила нашу шлюпку, люди сиділи по пояс у воді, годинами вичерпували її, витрачаючи останні сили. Видно, ні в кого не болить голова, щоб рятувальні засоби у пароплавстві були сучасні й надійні.

— Будь ласка, якщо можна — докладніше про себе.

— Цілий день і наступну ніч мене кидало серед хвиль. Занурювався на два-три метри, солона вода роз'їдала очі. Товаришів розкидало в різні боки, уже під вечір поруч нікого не побачив. Канадські пілоти постійно скидали плоти, але, підхоплені ураганним вітром, вони котилися поверхнею сипучого океану, немов м'ячики, жодного з них мені не пощастило наздогнати, хоча якось наблизився до плотика метрів на 50. Вирвало з мого рятувального жилету батарейку і лампочку, вночі залишився без вогника. Наступного дня втратив зір, циферблат герметичного годинника на руці здавався розпливчастою плямою. Гуркіт літаків, що долітав здалеку, давав надію на порятунок. Незважаючи на холод (температура води була 18 градусів — тут проходить Гольфстрім), пив воду з бляшаних банок, прихоплених заздалегідь. Певно, на короткий час непритомнів чи спав — нечітко пам'ятаю. Думав про дружину, дітей. І це кликало триматися. Останнє, що врізалося в пам'ять, — почув гуркіт вертольота і якісь сигнали, спробував махнути рукою...

Відчуття реальності повернулося в центральному шпиталі канадського міста Галіфакса. Там я дізнався, що мене підібрали працівники рятувальної служби США Джеймс Догерті, Едуард Флемінг, Крістін Бор, Річард Давін за 110 кілометрів від місця загибелі «Сальвадора Альєнде». Ми потоваришували, підтримуємо зв'язки. А далі канадці швидко поставили мене на ноги, незважаючи на 32-годинне перебування у воді... Лікувався у палаті 4487. Лікарем була чарівна жінка Сюзанна, перекладачем — канадець українського походження Роман Гусюк. З ним ми відвели душу, розмовляючи рідною мовою. Пізніше було тепле прощання з медиками, спілкування з представниками консульства, нашого пароплавства, поїздка до Нью-Йорка, де для журналістів влаштували прес-конференцію з приводу трагічного випадку в океані. Між іншим, до мене в аеропорту пробилися якісь незнайомі привітні люди і почали дякувати, дружньо тиснути руку. З'ясувалося, що по всій Америці розрекламували оті самі банки, з яких я пив воду. Виробляє їх фірма з Далласа. Отож керівництво фірми надіслало мені подарунки для сім'ї. Не думав не гадав, що «працював» на комерсантів у найтяжчі години життя...

Далеко не все розповіли ми читачам за браком газетної площі. Зазначимо лише, що нове керівництво Чорноморського пароплавства тепло зустріло врятованих моряків. Олександр Таранов, можливо, вже на вищій посаді — другого механіка, знову вийде в рейс на судні «Григорій Козинцев». Зі своєю професією він не збирається прощатися.

Херсон.

Марко МОВЧОК, «Голос України»

«Поставте особнячок на місце!..»

СУЧАСНІ ТЕАТРИ їздять на гастролі, як правило, разом з декораціями до своїх вистав. Завантажують усе це добро в контейнер — і гайда. Іноді дивишся: їде двоє акторів, а за ними везуть цілий вагон декорацій!

А ось Київський експериментальний театр Валерія Більченка недавно побував у Торуні (Польща), на Міжнародному театральному фестивалі «Контакт», найпрестижнішому в усій Східній Європі. Там були ще театри з Китаю, Литви, Франції, Німеччини, Росії, Британії та інших держав, і всі привезли свої декорації з собою, привіз навіть в'єтнамський театр ляльок на воді! А от кияни до свого «Пострілу в осінньому саду» оформлення не взяли, бо це довелося б везти цілий особнячок на кілька кімнат, — саме в такому «оформленні» вистава й грається вдома, грається зрідка, бо отакі особнячки початку XX століття не бувають вільними надовго.

Отже, киянам виділили особнячок у Торуні, неподалік од ратуші, на вулиці Широкій, і було там зіграно аж шість вистав, і театр отримав особливу приватну премію — мільйон старими польськими злотими. Мало, але почесно, кажуть, приватних премій там було вручено лише дві, другу одержав знаменитий литовський режисер Еймунтас Некрошюс.

Мільйон злотих «старими» — це небагато, за цю суму не викупиш навіть скромніших декорацій, отож особнячок на Широкій довелося залишити там, де він і стояв. А театр Більченка нині в Києві, готується до нового фестивалю — севастопольських «Херсонеських ігор», що відбудуться в липні.

На фото Віктора МАРУЩЕНКА: сцена з вистави «Постріл в осінньому саду». На сцені — Кірстен Кольструп та Ярослав Чорненький.

Меценати

Петро ЯЦИК: «Я допомагав і допомагаю науці»

ПЕТРО ЯЦИК зійшов зі сторінок книги Михайла Слабошпицького «Українець, який відмовився бути бідним» і став жити в нашій свідомості як непересічна людська особистість. П.Яцик — успішний бізнесмен і щедрий меценат. Перелік його найголовніших пожертв зайняв би тут багато місця. Зауважимо, що статутний фонд Освітньої фундації імені Петра Яцика сягнув сьогодні 3 800 000 американських доларів. Її коштами скористалося вже чимало молодих учених з України, що готували свої дисертації в Альбертському університеті. Фундація має більш як сто «хрещеників», яким вона допомогла потрапити до престижних університетів світу (все це — юнаки й дівчата з України). Моя розмова з паном Яциком — не про бізнес, а про благодійництво.

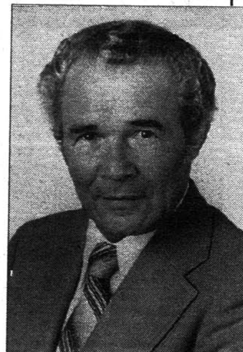

Кор.: Чи пам'ятаєте ви свої перші пожертви?

П.Яцик: Я все добре пам'ятаю. Я приїхав до Канади 1949 року. Не мав ні житла, ні грошей, ні знайомих. Важко й поволі ставав на ноги. Працював на різних роботах. А перші пожертви я зробив 1963 року, коли вже зміг те робити. Перші гроші я дав на видання Енциклопедії українознавства — 250 доларів. Більше дати тоді не міг.

— Чи є у вас щось подібне до системи: ось на ці речі я даю гроші, а на ці не даю?

П.Я.: Тут я визначився відразу ж. Я завжди цінував науку. І далі цінуватиму. Всі народи ставлять науку та її носіїв на вищий суспільний щабель. Мусить бути на те причина. І вона полягає в тому, що кожний народ посідає те місце в світі, на якому стоїть його наука. І чим вищий цей рівень, тим більше пошани, тим більше економічних успіхів має народ.

— І все-таки, що найголовніше, конкретно, є для вас в оцінці запропонованого для підтримки проекту?

П.Я.: Є чимало чого в різних ділянках життя, що я радше дав би гроші, щоб те знищити, а не будувати. І я кажу тоді прохачам, що, на мою думку, це не буде добре для українського народу. Може, те на якийсь час задовольнить їхні егоїстичні наміри й амбіції, але не дасть користі в майбутньому. Якщо хтось хоче просто прогулятися на Захід, влаштувати там пікнік, то нехай робить власним коштом, а не вигадує, що це, мовляв, громадська справа, що вона вимагає підтримки. Отож, є речі, які я активно не підтримую. Але якщо я вважаю, що щось заслуговує на фінансову підтримку, що воно справді важливе для української справи в світі, то я даю кошти. Ось так, як сталося з проектом перекладу всієї «Історії України-Руси» англійською мовою. Це треба було зробити вже давно, бо немає нашої історії, яка була б написана чи перекладена чужоземними мовами і з якої світ дізнавався б про велику й давню під цим сонцем українську націю. Як знаємо, російський історик Соловйов написав майже півсотні томів. І там нашу історію записано так, як вона вигідна для росіян. Ті томи перекладені іноземними мовами. Отож, читаючи про нас, світ приймає російські оцінки, його погляд на нас — суто російський погляд. Тому твердо стояв на переконанні: треба видати англійською мовою Грушевського. Наші історики змінили мене в цьому намірі. Ось так і народився спеціальний науковий центр, що втілює цю ідею в життя, а я фінансую роботу того центру.

— Читала в одному з ваших інтерв'ю: «Меценатів у нас багато нема». Це так, але в чому причина?

П.Я.: Бо наш народ не вміє цінувати тих, хто дає гроші на загальну справу. Справді, я відчуваю це у той спосіб, що як дам гроші на українські студії при якомусь університеті, то маю більше визнання й подяки від неукраїнців, ніж від українців. На жаль, це правда. Українці хочуть мати гроші, але вони здебільшого не оцінюють того, що хтось може більше за них працювати й заробити. Вони зневажливо махають рукою: «Він має, то й дає», — так, ніби я взагалі повинен давати ті кошти за законом, як податок, скажімо. А що меценат у своєму бізнесі працює багато більше за інших, то вони не хочуть віддати йому належне. Чи, може, він недоспав, чи, може, він напружив мозок більше, чи доклав більше своїх рук, чи змерз, чи змок на роботі, щоб більше заробити, — вони того не вміють оцінити. Не вміють, на превеликий жаль. Отака сьогодні наша культура, така наша мораль. А ніхто не хоче давати гроші задарма. І ніхто не отримує нічого задарма. І якщо той, що дає гроші, не дістає належного визнання від громади, то чого б він мав давати громаді далі?!

Але повернімося до науки. Мені здається, що 99 відсотків українців, які навіть мають університетську освіту, все ж не розуміють, що є наука. Бо наука навчити дітей читати й писати по-українському (мовлю про діаспору) — це ще не наука. Це — лиш освіта. Наука — коли люди пишуть фундаментальні дослідження, коли фахівці висловлюють нові точки зору на ту чи ту справу й доказують світові, що є так чи інакше. Наші люди, не розуміючи того, найменш з усього згодні давати кошти на науку. Ми в еміграції вибудували невідомо як багато церков, але не вибудували своїх університетів. І в цьому — ще одне свідчення того, як ставиться наш люд до науки. Дасть долар на «Рідну школу» й каже: «Оце пожертвував на науку...»

Вела розмову
Валентина ПАЩЕНКО.

Марія ІВАНЧЕНКО

Під знаком Сови і під крилом Фонду

НИНІШНЬОЇ весни в Києві відбувся вечір пам'яті видатного українського актора, справді народного гумориста Андрія Сови, кумира кількох поколінь. Акція (вона вдалася гарно. — «Совушко, вдар по гумору!») була достойною таланту Андрія Корнійовича, про що ми вже мали нагоду писати. А допомагали все це влаштувати теж достойні люди. Серед спонсорів — Спілка кінематографістів, Український благодійний фонд, банк «Аваль», СП «ТЕБА», радгосп-завод «Каменський» і — Фонд сприяння розвитку мистецтв України, відомий як «фонд Кравчука».

На тім справа не закінчилася — «фонд Кравчука» став ініціатором нової, на цей раз — довготривалої (можна сподіватися, навіть дуже довготривалої) акції. Йдеться про заснування Українського щорічного конкурсу- фестивалю гумору та сатири імені А. Сови.

Різних гуморин та «Вишневих усмішок» у нас вистачає, і це чудово, але ось престижного конкурсу артистів «гуморної» естради, такого, як, приміром, конкурс імені Райкіна — досі не було. Тобто, ти можеш бути навіть популярним коміком, майстром своєї справи, але для підтвердження свого іміджу все одно мусиш десь виступити на «райкінському» чи ще якомусь конкурсі — не вдома.

Тепер, можна сподіватися, буде інакше. Фонд сприяння розвитку мистецтв узявся за справу впритул, вже створено оргкомітет нового фестивалю. Він відбудеться в грудні нинішнього року в Києві. І стане щорічним, і з'їжджатимуться сюди артисти-гумористи не лише з України, а й з усіх ближніх і дальніх діаспор.

Учасниками можуть бути і професіонали, і студенти.

Судитиме претендентів авторитетне журі, склад якого оголосять лише в день відкриття конкурсу.

Розмір грошових премій встановлюватиметься засновниками конкурсу щорічно, й буде гідним розпочатої справи. Крім того, встановлюється Гран-прі — «Золота Сова», друга та третя премії — «Срібна Сова» і «Бронзова Сова» і п'ять дипломів. Паралельно з конкурсом проводитиметься тижневий фестиваль всіх видів мистецького гумору.

Оргкомітет приймає заявки від претендентів на участь у Першому конкурсі-фестивалі імені Сови до 20 жовтня.

«Музикою ми служимо Господові»

***Р**ОДЖЕР Г. Мак Меррін — відомий диригент церковної музики — уже понад 20 років дарує на своїх концертах радість спілкування з вічним мистецтвом музики... 1992 року він приїхав до України, через рік створив Київський симфонічний хор і оркестр. Репертуар його концертів складається із шедеврів світової класики, таких як попурі на музику Гершвіна, «Фанфари для звичайної людини» Коплєнда, «Боже великий, єдиний» Лисенка, «Месії» Генделя, творів Баха, Верді та інших видатних композиторів.*

«God bless Ukraine» (Боже, благослови Україну) лунає не тільки під час концертів, які здебільшого відбуваються в Будинку органної музики, а й на богослужіннях у церкві Святої Трійці, де Роджер Г. Мак-Меррін проповідує.

Ми зустрілися з диригентом після концерту, як тільки вщухли оплески переповненого залу.

— Пане Мак Меррін, розкажіть, будь ласка, про себе та музичну кар'єру.

— Народився в Америці, в штаті Індіана. В сім'ї було шестеро дітей, я наймолодший. Не можу сказати, що музика ввійшла в моє життя в якийсь певний час, я народився разом з нею. Закінчивши Державний університет штату Огайо й здобувши ступінь магістра мистецтв, працював викладачем музики в цьому університеті й водночас керував хоровими колективами в Оттербейн-коледжі. Понад 20 років я служив у пресвітеріанських церквах Америки.

— А чому для своєї діяльності ви обрали саме Україну? Ваше перебування в Україні можна розцінювати, як удосконалення диригентських здібностей, професійну кар'єру чи щось інше?

— Я не обирав Україну. Це безумовно Місія. До Києва я приїхав 1992 року під час презентації «Месії» Генделя. Після цього зрозумів, що маю лишитися тут не тільки для виконання найвеличнішого мистецтва Заходу й Америки, а й уславлення Бога. Музика — найкращий засіб для цієї Місії. Зі мною приїхали моя дружина Діана та молодший син Матвій — йому вісімнадцять. Вони також співають у хорі. Я планую пробути в Україні близько десяти років — залишок своєї творчої кар'єри. Я знаю, що музичний талант дано мені Богом. Він направив мене сюди, щоб я створив цей чудовий колектив — Київський симфонічний хор і оркестр. В Україні надзвичайно талановиті музиканти та співаки. Звісно, для мене — велика радість працювати з такими талановитими людьми. Тут є великі можливості для професійного зростання. Коли один музикант знаходить іншого чудового музиканта, в творчому плані разом вони ростуть швидше.

— Як створювався ваш колектив? Які проблеми у вас?

— Наш колектив складається з хору й оркестру, всього близько 200 чоловік. Починав я працювати з 37 співаками. Ми давали оголошення в газети, до нас приходили й професійні співаки, і просто талановиті люди. Я їх прослуховував. Отак набирався колектив. Довелося й самому організовувати оркестр.

Проблем у нас вистачає. Головна — це фінанси. Дуже важко шукати спонсорів. Матеріально допомагають мої друзі та родичі, які живуть в Америці. Без них довелося б дуже складно. Спочатку було важко призвичаїтися до ваших умов. Дякую Богові, що в Києві багато чуйних і талановитих людей.

— Чи впливає віросповідання на участь у вашому колективі?

— Ні. В нашому колективі, як і в церкві, є православні, католики, протестанти. Я — протестант, послідовник учення Кальвіна. Ми чудово разом з іншими схожими конфесіями працюємо і, головне, розуміємо одне одного. Бо в основі світогляду кожного — Святе Письмо та любов до єдиного Бога.

— Нині в Україні багато проповідників-протестантів із Сполучених Штатів. Чи не вважаєте ви, що духовність України має відроджуватися на національних традиціях?

— Щодо мене, я просто диригент, а не професійний проповідник. Я відчуваю, що перше, до чого мене закликав Господь, — це бути диригентом. Моє друге покликання, християнина, проповідувати істину, яку я знаю. Це все органічно поєднується. Моя любов до Бога, до людей виявляється через роботу, через музику.

Про традиції. Ніхто не приїхав сюди, щоб руйнувати вашу християнську традицію. Навпаки, ми приїхали допомагати.

— Ви спілкуєтеся з учасниками вашого колективу з допомогою перекладача. Та чи є ще щось, завдяки чому ви знаходите взаєморозуміння і приваблюєте до себе людей? До речі, чи не збирається ви самі вивчити українську?

— Я люблю цих людей, вони це відчувають і відповідають мені тим самим. З мовою важче: нелегко вивчати нову мову, коли тобі за п'ятдесят.

— У кожної людини з творчою вдачею є якась вершина, якої вона прагне. У акторів — це роль з класичного твору, у архітекторів — створення восьмого дива світу. Якого апогею прагнете ви?

— Я хочу зробити цей хор і оркестр всесвітньо відомими, хочу, щоб вони гастролювали по всьому світу, щоб записали чудові диски. В плані творчості, як і будь-якому диригентові, мені хотілося б виконувати шедеври класичної музики — твори Генделя, Баха, Бетховена, Брамса, Шостаковича, Чайковського і т.д.

Та в мене є ще одна мрія. Хочу побудувати дещо унікальне, те, чого тут, в Україні, ще не було. Це буде церква, в якій відбувалися б концерти та богослужіння. Це буде разом з тим і місце для навчання, дитячий садок, басейн, спортзал. Сюди могли б приходити сім'ями, могла б збиратися молодь.

— З якими знаменитими людьми вам доводилося зустрічатися, хто справив найбільший вплив на вашу творчість?

— Мені доводилося працювати з Робертом Шоу, Гельмутом Ріллінгом, Дейвідом Вілкоксом, Саймоном Престоном. Я знайомий з багатьма джазовими музикантами, актрисою Керол Лоренс.

— Ви живете в Києві понад три роки. Безумовно, у вас є улюблене місце, де ви проводите вільний час.

— Вільного часу, як правило, у мене не буває. Крім концертів і репетицій, багато часу забирає адміністративна робота. Та, незважаючи на зайнятість, намагаюсь підтримувати спортивну форму. Дуже люблю готувати, особливо м'ясні страви і салати. Київ мені дуже подобається, це чудове місто. А найчастіше я буваю, звісно, в консерваторії.

— Що ви хотіли б побажати Україні?

— Я зичу, щоб Україна стала Божою країною, праведною. Щоб вона духовно відродилась. Тут є дуже талановиті люди, які, я в цьому переконаний, докладуть усіх зусиль, щоб уславити свою країну, щоб прославляти Бога. Україна може й повинна бути однією з багатих країн світу, бо тут чудовий клімат і величезні ресурси для розвитку як матеріальних, так і духовних благ. Я молюся за це.

А людям я хочу побажати любові до Бога, щастя, надії. А, головне, пам'ятати, що кожен у цьому світі є світла Місія.

Інтерв'ю взяла Наталія ЯРЕМЕНКО.

Георгій ВОРОТНЮК, «Голос України»

Фортеці України: Білгород-Дністровська

Легендами, мов хмарами, повита...

Полонивши в українських степах дивовижної краси дівчину на ймення Парасковія, турецький паша Узун ладен був узяти її за дружину. Та спершу вирішив навернути полонянку до своєї, магометанської, віри. Горда й вільнолюбна Парасковія, однак, ні на умовляння-улещування, ні на погрози не піддавалася. І тоді Узун-паша, аби зламати волю красуні, наказав закувати її в кайдани і кинути до холодної та сирої темниці. Багато днів і ночей знемагала вона там, але щоразу, коли з'являвся, сподіваючись на успіх, турецький воєвода, казала йому рішуче «ні».

І ось одного дня сталося неймовірне. Укотре прийшовши до Парасковії, Узун-паша побачив, як раптом упали з її рук та ніг кайдани, як самі собою відчинилися ворота в'язниці — і дівчина легкою ходою вийшла за стіни фортеці. Турок на якусь мить остовпів, а потів, отямившись, послав навздогін сторожу. Яничари помітили Парасковію на березі лиману. Підняли вже було ятагани, аби розправитися з утікачкою, та дівчина на їхніх очах розтанула в тумані. Переслідувачі тут же перетворилися на кам'яних ідолів, а на тому місці, де стояла дівчина, вдарило джерело. З часом розмили тих ідолів дощі, розвіяли вітри, а джерело прозорої живої води й до сьогодні б'є з-під землі. І багато хто припадає до нього спраглими вустами, сповнюючись нових сил...

Цю, як немало й інших легенд, за якими, може бути, стоять і реальні події та образи сивої давнини, можна почути при відвідинах Білгород-Дністровської фортеці, білі мури й башти якої височать над голубими просторами Дністровського лиману. Є тут і ота башта-темниця, до якої, за легендою, ув'язнили Парасковію, і Дівоча та Овідієва башти, і башта-сховище... Саме в підземеллі останньої не так давно було знайдено запаси проса, що зберігалося, за визначенням науковців, 250—300 років; його посіяли — і половина насіння дала сходи... Отак легенди переплітаються з бувальщинами.

Щодо походження Білгород-Дністровської фортеці, унікальної історико-архітектурної пам'ятки середньовіччя, то тут побутує кілька версій. Найвірогідніша ж така: фортеця, терміни спорудження якої окреслюються приблизно 1438—1454 роками, — то витвір слов'янських майстрів часів владарювання у цих краях молдавських господарів. На користь цього свідчить, зокрема, і напис на башті-укритті, де зазначено, що фортецю спорудив майстер Федорко при благочестивому господареві Стефані. І слов'янська в'язь на плиті, вмонтованій над головним входом, і саме планування території фортеці, характерне для слов'янських князівств, і чимало

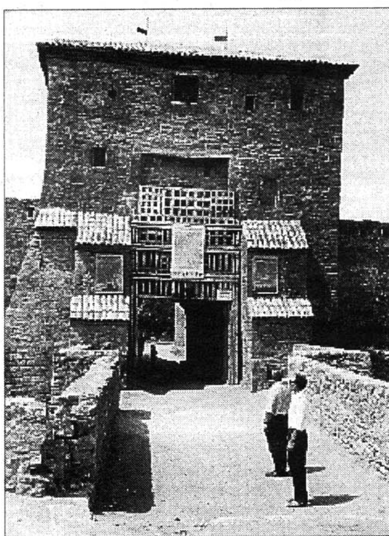

інших фактів, у тім числі архівних, підтверджують цю версію.

Не можуть не вражати, навіть сьогодні, велич і неприступність фортеці, споруджені для захисту древнього міста Білгорода. Майже два кілометри має в довжину зовнішня стіна, висота якої до семи, а товщина — до п'яти метрів. Над стіною височать двадцять шість башт, дванадцять з яких — бойові. Фортеця оперезана ровом, глибина якого сягала 21 й ширина — 10 метрів. Через спеціальні заслінки він міг, у разі наближення ворога, швидко заповнюватися водою з лиману. Всередині фортеці — три подвір'я, також розділені могутніми стінами: у першому було розміщено житло для простого люду, в другому — приміщення для військового гарнізону, в третьому — помешкання для командування. З фортеці по двох довжелезних підземних ходах можна було потрапити за межі міста. В укріпленні виявлено водопровідну мережу закритого типу.

Виконуючи своє військове, оборонне, призначення, фортеця в Білгороді-Дністровському бачила на своєму довгому віку немало битв. Ось лише деякі з них. Рік 1475-й: перша серйозна облога фортеці турецьким військом з лиману й суші — для пришельців вона закінчилася лиш численними втратами. Рік 1484-й: султан Баязет, вирішивши будь-що заволодіти Білгородською фортецею, яка перепиняла йому шлях на Галичину та в Польщу, покликав на підмогу 50-тисячну орду кримського хана Гірея. 15 днів і ночей відбивали атаки противника захисники фортеці. Та сили були надто нерівними — турки таки увірвалися до укріплення.Три століття затим перебував Білгород під турецьким ігом. Однак і в цей період, навіть за товстими стінами фортеці, не знали завойовники спокою. 1594-й рік: тисяча триста запорозьких козаків на чолі з отаманом Лободою раптово підійшли на чайках з боку лиману й майже з ходу взяли фортецю. Потім таке повторювалося не раз, хоча закріпитися надовго запорожці тут, де владарював турецький султан, не могли. Пізніше, під час російсько-турецьких війн, що розпочалися 1768 року, Білгород та його фортеця не раз переходили з рук у руки, аж доки за Бухарестським трактатом 1812 року тутешні землі не були віддані Російській імперії...

... Численні екскурсанти та й самі білгород-дністровці, що полюбляють провести вільну часину під стінами фортеці, нерідко стають свідками того, як тут оживають картини давно минулих днів. То чергова бригада кіномитців знімає нову стрічку. Тут народжувалися кадри таких фільмів, як «Отелло», «Дорогою ціною», «Кораблі штурмують бастіони», ряду інших. Стародавня фортеця допомагає заглянути у минувшину через віки.

Білгород-Дністровський
Одеської області.

Віктор БРАНИЦЬКИЙ, «Голос України»

«ДИНАМО» (КИЇВ) — ЧЕМПІОН УТРЕТЄ ПОСПІЛЬ!

Чемпіонат країни з футболу. Вища ліга. 32-й тур

Карпати — Шахтар. 3:1. 4000. 1:0 Павлюх, 8; 1:1 Онопко, 18; 2:1 Зуб, 55; 3:1 Покладок, 67. **Таврія — Прикарпаття. 2:1.** 900. 1:0 Гайдаш, 55; 2:0 Антюхін, 70; 2:1 Микуляк, 82. **Дніпро — Торпедо. 2:3.** 3000. 0:1 Смирнов, 4; 1:1 Ковалець, 14; 1:2 Аваков, 42; 2:2 Скрипник, 58, з пенальті; 2:3 Аваков. **Зоря-МАЛС — Нива (Тернопіль). 2:1.** 5800. 1:0 Гридюшко, 21; 2:0 Квітатіані, 65; 2:1 Рудницький, 80. **Верес — Нива (Вінниця). 1:1.** 2000. 1:0 Гаделія, 25; 1:1 Немашкало, 41. **Чорноморець — Кривбас. 5:2.** 3800. 1:0 Гашкін, 10; 2:0 Жабченко, 33; 3:0 Кардаш, 44; 4:0 Сак, 54; 4:1 Мальцев, 57; 4:2 Громов, 72; 5:2 Колесников, 89. **Динамо — СК Миколаїв. 4:0.** 5500. 1:0 Скаченко, 4; 2:0 Калитвинцев, 12; 3:0 Максимов, 38; 4:0 Ребров, 52. **Темп — Волинь. 3:0** 4500. 1:0 Барановський, 48; 2:0 А.Капанадзе, 55; 3:0. Т.Капанадзе, 70.

	В	Н	П	М	О
Динамо	24	7	1	85-23	79
Чорноморець	22	5	5	59-26	71
Дніпро	19	7	6	59-31	64
Шахтар	18	7	7	51-26	61
Таврія	16	7	9	59-37	55
Торпедо	15	2	15	48-44	47
Кривбас	12	9	11	34-29	45
Карпати	12	8	12	32-33	44
Прикарпаття	11	6	15	37-49	39
Металург	9	10	12	39-38	37
Кремінь	10	6	15	34-49	36
Нива Тр	10	5	17	37-43	35
СК Миколаїв	10	5	17	29-55	35
Нива Вц	9	6	17	34-48	33
Волинь	10	2	20	23-55	32
Зоря-МАЛС	9	5	18	32-65	32
Темп	9	4	19	30-40	31
Верес	8	7	17	26-57	31

Матч динамівців з миколаївцями очікувався з особливим інтересом. Адже навіть нічия робила господарів поля достроково чемпіонами країни, причому — утретє поспіль.

Що ж, футболісти «Динамо» вийшли на зустріч з особливим піднесенням і здобули красиву перемогу над суперником, який останнім часом помітно прогресує.

Безперечно, київський колектив за всіма показниками найсильніший сьогодні в нашому футболі. А для того, щоб сила «Динамо» уже збільшувалася, щоб клуб упевнено крокував і на міжнародній арені, потрібні не тільки вдосконалення його гравцям, а й серйозні конкуренти команді в чемпіонаті.

До речі, кілька сумних ноток у цю святкову годину. Як стало відомо, чемпіон України посідає в рейтингу УЄФА 25-е місце, а до участі в змаганнях Ліги чемпіонів допускаються лише — 24. Нонсенс, розумієте, якийсь. Зелене світло запалюється перед клубами з Кіпру, Сан-Марино тощо. А славному київському «Динамо», дворазовому володареві Кубка кубків і Суперкубка Європи, виходить, місця не знаходиться? Пропонують участь у Кубку УЄФА.

— Ми боротимемося з цією несправедливістю, — сказав під час «третього тайму» (на зустрічі з вболівальниками) президент ФК «Динамо» (Київ) Григорій Суркіс...

Що ж, як-то кажуть, Боже помагай.

До речі, одразу після матчу динамівців із СК «Миколаїв» з прихильниками футболу спілкувався не тільки президент клубу, а й Микола Павлов, Йожеф Сабо, Олександр Шовковський, капітан команди Юрій Калитвинцев. Останній, зокрема, сказав: «Дуже щасливий, що закріпився в київському «Динамо», що наш колектив виграв золоті медалі. Велика честь для мене виступати за національну збірну України».

Під час матчу глядачів чекав сюрприз: у другому таймі в складі киян на заміну вийшов смаглявий півзахисник. Давайте познайомимося з ним. Насер аль Сухі, громадянин Кувейту. Народився 24 серпня 1974 року. У футбол грає з одинадцяти років. До Києва новобранець «Динамо» приїхав разом із матір'ю, бо він її єдиний син. Сподівається оволодіти українською. Навантаження на тренуваннях його не лякають. Адже вдома він тренувався під керівництвом самого Валерія Лобановського. До речі, знаний український тренер і порекомендував юнака до рідного клубу.

Окрім київської події на увагу заслуговує й той факт, що й срібні медалі знайшли свого власника за два тури до завершення чемпіонату. Одеський «Чорноморець» яскраво зіграв удома проти «Кривбасу», і підопічні Леоніда Буряка стали віце-чемпіонами України.

Спіткнулися претенденти на «бронзу», недавні фіналісти розіграшу Кубка країни —«Дніпро» і «Шахтар». Дніпропетровців покарало на їхньому полі «Торпедо». Лідер атак цього клубу Арсен Аваков двічі добивався успіху. Тепер він з 21 м'ячем упевнено веде перед у суперечці за звання найкращого бомбардира чемпіонату.

Наступний тур гратиметься в понеділок.

На знімку: новобранець київського «Динамо» Насер аль Сухі.

АУТСАЙДЕРИ ЗДАЮТЬСЯ БЕЗ БОЮ

Чемпіонат України. Перша ліга. 40-й тур: Кристал — Скала — 1:0. Золотницький, 11. **СК Одеса — Нафтовик — 5:3.** Єрмаков, 47, Свірчун, 52, Головатчук, 53, Козакевич, 81 — Корощенко, 25 та 33, Захаров, 79. **Металург — ФК Суми — 8:1.** Коваленко, 6, 42, Таранов, 22, Омельчук, 28, з пенальті, 85, Єрмаков, 41, Олійник, 70, Закарлюка, 83 — Співак, 88. **Хімік (Житомир) — Буковина — 3:0.** Жолтоносов, 40, Якубовський, 67, 75 з пенальті. **Зірка-Нібас — Сталь — 2:1.** Олійник, 4 та 51 — Плотников, 83 з пенальті. **Нафтохімік — Бажановець — 0:0. Поліграфтехніка — Закарпаття — 4:0.** Чуйченко, 44, 62, 68, 77, з пенальті. **Дніпро — Карпати — 2:0.** Карась, 25, Постовий, 65. Матчі Динамо-2 — Поділля, Металіст — ЦСКА-Борисфен, Хімік (Сіверськодонецьк) — Ворскла проводилися у п'ятницю і на час випуску газети у світ редакція не мала повідомлень про їх результати.

Ви, звичайно, звернули увагу на результат матчу в Нікополі, де «Металург» вчинив розгром сумському клубові. Декого він може порадувати, але мене наштовхнув на невеселі роздуми. Футболісти з Сум, мабуть, уже змирилися з пониженням у класі і не чинять опору нікому. І це замість того, щоб шукати вихід з кризи і закладати фундамент для успішного виступу в другій лізі. А там легке життя вчорашньому представникові старшого дивізіону ніхто не обіцяє.

На мою думку, можна порадіти за здібного форварда Чуйченка, який після повернення з Дніпропетровська, де він грів лаву запасних, знову став лідером у своєму клубі.

Варто відзначити і футболістів СК «Одеса», які, програючи «Нафтовику» з Охтирки 0:2, зуміли переломити хід гри і забити лідерові п'ять м'ячів.

Зробили висновки з недавньої поразки футболісти «Зірки», які з перших хвилин кинулися атакувати ворота «Сталі». Вже коли перемога була в кишені у господарів, вони трохи розслабилися і заробили одинадцятиметровий удар.

«Зірка-Нібас» продовжує лідирувати з 84 очками. ЦСКА-«Борисфен» має 77 очок, «Металург» — 76, «Хімік»(Житомир) — 65, «Нафтовик» і «Поділля» по 63.

Матчі 41 туру відбудуться 21 червня.

Ярослав СЕРГІЄНКО.

Юрій ЩЕРБАК (Укрінформ)

ДРУГИЙ З'ЇЗД «КОЛОСА»: ЯК ЗБЕРЕГТИ СПОРТ НА СЕЛІ?

Актуальні проблеми сільського спортивного руху були розглянуті під час роботи в Києві другого з'їзду фізкультурно-спортивного товариства «Колос» агропромислового комплексу України.

З «Колосом», якому в серпні виповнюється 45 років, нерозривно пов'язана уся історія сільського спорту в Україні. Саме звідси починали своє сходження на вершину спортивної слави такі відомі усьому світові атлети, як переможець 20-х Олімпійських ігор у метанні молота Анатолій Бондарчук, чемпіонка 21-ї Олімпіади гандболістка Ніна Гецько, легкоатлетка Тетяна Пророченко, борець Ілля Мате, кіннотник Віктор Погановський та багато інших. Свій високий авторитет представники «Колоса» підтверджують і нині, після проголошення незалежності нашої країни. Цікавий такий факт, що у зимових видах спорту «колосівці» зараз займають добру половину місць у збірних України. Гідно виступили сільські спортсмени і на Олімпіаді в Ліллехаммері.

Нині до складу ФСТ «Колос» входять 16 з половиною тисяч колективів фізкультури, колективних сільськогосподарських підприємств, радгоспів, організацій, учбових закладів системи АПК. Товариство також має 485 районних рад та міжгосподарських оздоровчих клубів, 7 учбово-спортивних баз. В організаціях «Колоса» працює 347 дитячо-юнацьких спортивних шкіл.

Та, як зазначив у своїй доповіді на з'їзді голова Центральної ради ФСТ «Колос» Анатолій Усенко, колективам фізкультури АПК працювати дедалі стає все важче і важче, практично не ведеться робота в сільських навчальних закладах. Усі негаразди ідуть від того, що сільський спорт недостатньо матеріально забезпечується з боку держави. У майбутньому, на думку доповідача, колективи фізкультури на селі будуть поступово замінені на спортивні клуби.

У роботі з'їзду взяли участь перший віце-прем'єр-міністр України Петро Саблук, ряд народних депутатів України, видатні сільські спортсмени. Було накреслено пріоритетні напрямки розвитку сільського спорту, головою Центральної ради ФСТ «Колос» знову обрано Анатолія Усенка.

Іван ОЗЕРЧУК, журналіст

Про справи суто чоловічі

UMC CUP-95

***У** НАШІЙ країні вже проводився ряд жіночих тенісних турнірів, так званих сателітів. І от настала черга чоловічих змагань. На відміну від жіночих, вони мають значно складнішу структуру. Шлях до турнірів Великого Шолома починається саме з сателітних серій, одна з яких розпочнеться 1 липня в Києві, на кортах «Динамо».*

Такі серії складаються з трьох турнірів, що відбуваються один за одним і мають відбірковий характер. А завершальний називається «Мастерс». На всіх етапах учасники змагаються за очки, які ввійдуть до комп'ютерного рейтингу асоціації тенісистів- професіоналів (АТП).

Сателітну серію, що розпочинається в Києві, комітет Міжнародної тенісної федерації (ІТФ) доручив провести тенісним федераціям України та Білорусі. Отже, перший турнір пройде в столиці України з 3 по 8 липня (1-2 відбіркові серії), з 10 по 15 в Донецьку, з 17 по 22 — в Мінську і там же — турнір «Мастерс» з 24 по 28 липня.

Київський турнір називатиметься «УМЗ Кубок-95». Участь у ньому візьмуть тенісисти з Італії, Іспанії, Німеччини, Австралії, країн Азії, Америки, СНД.

До перших трьох турнірів допускаються по 32 учасники в основній сітці і по 64 — до відбіркової. За їх підсумками визначається 24 одиночники і 8 пар, які гратимуть у «Мастерсі». Призовий фонд усієї серії становить 25.000 доларів (по 6.250 на кожний турнір).

Представником ІТФ, так званим супервайзером, буде Любомир Братоєв з Болгарії, а головним суддею призначено Марека Пличуїнського (Польща).

Цим подіям було присвячено прес-конференцію, яку вів віце-президент Федерації тенісу України Володимир Лашкул.

На численні запитання журналістів відповів представник генерального спонсора київського турніру, менеджер з маркетингу СП «Український мобільний зв'язок» (УМЗ) Юрій Чуйков. Він розповів про своє підприємство, яке є товариством з обмеженою відповідальністю. Його співзасновники — Міністерство зв'язку України, більшість підприємств зв'язку нашої країни, а також ПТТ Телеком Нідерландів, Телеком Данії, ДБП Телеком Німеччини. УМЗ — поки що єдиний оператор в Україні, який отримав ліцензію від Міністерства зв'язку на створення та експлуатацію так званої сотової мережі мобільних телефонів.

У найближчі роки УМЗ планує розвиток мобільного телефонного зв'язку в 21 найбільшому місті України та вздовж основних автомагістралей.

На запитання, звідки в УМЗ така велика любов до тенісу, Юрій Чуйков відповів:

— Ми мріємо про ті часи, коли наша молода держава стане потужною в економіці, авторитетною в політиці та культурі. Розуміємо, що спорт, зокрема теніс, працює на імідж України. На це і грошей не шкода. А якщо конкретніше, то в нас величезні інвестиції. Знаємо, що Федерація тенісу України ще не найбагатша організація. Отож допомагаємо їй щиро.

Олександр БАШКАТОВ, журналіст

«Мужчиной быть — уметь держать удар»

***У** ЗАГОЛОВКУ — слова з пісні київського поета В. Гоцуленка та відомого композитора В. Бистрякова «Моя жизнь — каратэ». Прем'єра цієї пісні відбулася у Палаці спорту столиці України на відкритті традиційного міжнародного турніру з карате-кіокушинкай у виконанні народного артиста Росії Миколи Караченцева, який спеціально для цього на добу прилетів з Москви...*

На двох покладених поруч татамі змагалися 112 каратистів з Азербайджану, Бельгії, Грузії, Латвії, Лівану, Литви, Росії та України. У ваговій категорії до 70 кг до фіналу впевнено вийшли бельгійський каратист Кулг Спіталс та Гідоїус Висоцкас з Литви. Чисту перемогу одержав литовець.

Найбільше бійців зібралося у ваговій категорії до 80 кг. Тут фінал звів двох українських каратистів — учасника чемпіонату світу 1990 року Вадима Яковенка з Херсона та Андрія Федорука з Вінниці. Переміг більш досвідчений і технічний Яковенко. У важковаговиків, як і передбачали фахівці, першим став бронзовий призер недавнього чемпіонату Європи Олександр Лапко (Херсон). Він узяв гору у фіналі над іншим українським майстром — Миколою Бессоновим з Жовтих Вод.

Лауреати вже четвертого за рахунком київського турніру каратистів одержали силу-силенну призів від організаторів змагань — української Федерації кіокушинкай-карате, клубу «Комбліс» і генерального спонсора турніру банку «Аваль».

Одесское предприятие «Мини-молоко»

Производит высокорентабельное оборудование:

- ✓ мини-линии по переработке молока (2000, 3000, 5000, 8000 л коровьего молока в сутки);
- ✓ мини-линии по производству майонезов, соусов, кетчупов (1500 кг готового продукта за смену);
- ✓ мини-линии по производству всевозможных видов мороженого (320 кг в сутки).

Преимущества наших мини-линий:
простота в монтаже и эксплуатации; быстрота запуска в эксплуатацию (не более 24 часов); работают на электроэнергии, а не на пару; гибкий принцип построения, позволяющий получить новые виды молочной продукции; быстрая окупаемость.

270044, Одесса, Французский бульвар, 33-а, гостиница «Экран», ком. 604. Тел. (0482) 28-67-44, факс.: (0482) 22-00-73.

За кордоном є спадок. Можливо, для Вас...

Укрінюрколегія
(252034, м. Київ, вул. Золоті Ворота, 2-а)
В справах про спадщину розшукує родичів

Померлих в Канаді:

Джона (Івана) Павески, який народився в 1907 році в Західній Україні чи Польщі.

Сари Слусман, яка народилась в 1898 році в Кіровограді, батьки — Софія та Рувим Слусмани.

Григорія Гавриленка, який народився в 1900 році на Україні, зокрема, його сестер Ольгу і Антоніну, або їх дітей, батько — Федор Гавриленко, мати — Марія Ляшенко.

Лідії Петрівни Данільченко, яка народилась в 1914 році в Росії чи Україні.

Володимира (Вальтера) Йосиповича Верхняка, який народився на Україні в 1920 році.

Померлих в США:

Рози Шоломівни Вайнтрауб, вона ж Роза Регр, Рехр, яка народилсь в 1910 році в Стрию, мати котрої Геня Валбаум.

Хелени Вайнсток, яка народилась в 1907 році на Україні, батьки — Борух Бієр та Єта (Єва, Ема) Лерна.

Померлого в Англії:

Михайла Карпіва, який народився в 1915 році в Західній Україні чи Польщі.

Зацікавлених осіб, а також осіб, яким відоме місце проживання розшукуваних, просимо повідомити про це Укрінюрколегію: Київ-34, вул. Золоті Ворота, 2-а, тел.: (044) 224-16-67, факс : (044) 229-28-35.

АТ «Луцький підшипниковий завод» виготовляє і реалізує підшипники роликові однорядні підвищеної вантажопідйомності

7204А 7207А 7208А 7210А 7230А 7309А 7310А 7313А 7315А 7508А 7515А 7517А 7520А 7536А 7600А 7609А 7610А 7611А 807713А 27613А 7614А 7804ХУ 7805У 7815А 7909А 2007913А

Гарантуємо високу якість, надійність, поставку в короткий термін, доступні ціни.

Запрошуємо до співробітництва фірми, організації для створення регіональних представництв.

Україна, 263017, м. Луцьк, вул. Боженка, 34; тел.: (03322) 6-34-49, 6-15-31, факс: (03322) 6-17-30.

Економічний Центр "Компас" сприяння підприємництву

проводить консультаційні семінари:

20 - 21 червня
"Особливості бухгалтерського обліку і оподаткування в торгівлі і громадському харчуванні."

27 - 28 червня
"Бухгалтерський облік, податки, квартальна звітність."

Слухачі забезпечуються пакетом документів і гарячим харчуванням.
Лекції читають провідні фахівці Міністерств і відомств України.

Довідки за телефонами:
(044) 290-97-52, (044) 293-00-71

Найактуальніша інформація та література!

Проспект пятой эмиссии акций коммерческого акционерного банка открытого типа «Славянский»

Раздел 1. Характеристика эмитента

1.1. Банк создан 20 августа 1989 г. Реорганизован в коммерческий акционерный банк «Славянский» 21 октября 1991 г., регистрационный номер 44.

1.2. Учредители: Министерство финансов Украины как правопреемник предприятий государственной формы собственности, а также пятнадцать физических лиц.

1.3. Общее руководство деятельностью банка осуществляет собрание акционеров. Контролирующий орган — Совет банка, председателем которого является президент правления АО «Запорожский трансформаторный завод» Хаджинов Леонид Петрович.

1.4. Текущей деятельностью банка руководит правление. Председатель правления — Микулина Нионила Васильевна, стаж работы в банковской системе — 27 лет.

1.5. Банк выполняет практически все виды банковских услуг, предусмотренных Законом Украины «О банках и банковской деятельности».

1.6. На момент принятия решения о пятом выпуске акций банк имеет зарегистрированный и полностью оплаченный уставный фонд 81 млрд. 006 млн. 200 тыс. крб. и не имеет просроченной задолженности перед кредиторами и по платежам в бюджет.

1.7. Административные санкции по вопросам деятельности банка со стороны контролирующих органов с начала создания банка не применялись. Экономические нормативы, установленные Национальным банком Украины, выполняются.

Раздел 2. Описание деловой активности

2.1. За 1994 г. размер баланса увеличился в 14,5 раза и достиг 939,9 млрд. крб., на 01.04.1995 г. — 1,254 млрд. крб.

2.2. Объем прибыли за 1994 год составил 17437 млн. крб.

2.3. По состоянию на 01.04.1995 г. банк обслуживает 1052 предприятия и организации всех форм собственности.

2.4. Банк имеет лицензию НБУ на проведение валютных операций (№ 42).

Создана сеть корреспондентских счетов в 17 банках стран СНГ и в 12 банках дальнего зарубежья.

2.5. На 01.04.1995 г. работают 12 пунктов обмена валют.

Баланс КАБ «Славянский» на 01.04.1995 г.

Актив	млн.крб.
1. Касса	9589
2. Наличная иностранная валюта	16390
3. Валютные счета в банках-корреспондентах	314248
4. Корреспондентский счет	37689
5. Депозитный счет в банке	—
6. Фонд регулирования	—
7. Кредиты — до 1 года	689006
— свыше 1 года	7568
8. Факторинговые операции	268
9. Лизинговые операции	—
10. Кредиты другим банкам	61573
11. Прочие дебиторы	7375
12. Средства, вложенные в совместную хозяйственную деятельность	104
13. Основные средства и хоззатраты	18835
14. Отвлеченные средства за счет прибыли	17872
15. Прочие активы	73386
Баланс	1253903
Пассив	
1. Уставный фонд	79221
2. Резервный фонд	2518
3. Прочие фонды	115817
4. Расчетные и другие счета клиентов	380597
5. Депозиты предприятий, организаций и граждан	533138
6. Займы у других банков	40000
7. Прочие кредиторы	15493
8. Прибыль отчетного периода	17872
9. Прочие пассивы	69247
Баланс	1253903

Раздел 3. Данные об эмиссии ценных бумаг

3.1. Решение о выпуске ценных бумаг принято общим собранием акционеров 25 мая 1995 года, протокол № 39.

3.2. Вид ценных бумаг — акции.

3.3. Цель эмиссии акций — создание высоколиквидной финансовой базы банка, содействие укреплению экономики Украины, развитию товарно-денежных отношений путем увеличения уставного фонда банка до размера 251 006 200 000 крб., что на день принятия решения о подписке составляет 1 453 423 ЭКЮ.

3.4. Дополнительно выпускаются 1 700 000 именных простых акций серии V-ПС номинальной стоимостью 100 000 крб. каждая. Общая сумма эмиссии акций — 170 000 000 000 крб.

Размещение акций производится банком самостоятельно.

3.5. Срок проведения подписки: с 1 июля 1995 года по 10 августа 1995 года. Регион подписки — Украина.

3.6. В случае, если подписка на акции превышает заявленный размер уставного фонда, по решению собрания акционеров банк может принять или отклонить лишнюю подписку. Отказ в подписке производится по списку подписчиков с конца списка в обратном порядке.

Срок возврата денежных средств при несостоявшейся подписке и при отказе от подписки органов, принимающих отчет о подписке — 20 банковских дней с момента рассмотрения итогов подписки общим собранием акционеров.

3.7. Условия подписки

Юридические и физические лица, заявившие письменно о желании приобрести акции, заключают с банком договор. При этом юридическими лицами банка должны быть представлены баланс и отчет о результатах финансовой деятельности на конец квартала перед датой внесения денежных средств для приобретения акций, а также аудиторское заключение о финансовом положении и платежеспособности акционера на сумму средств, внесенных за акции. В соответствии с условиями договора юридическое лицо вносит на счет банка не менее 30 процентов стоимости заявленных акций. Остальная сумма вносится в течение трех месяцев со дня окончания подписки.

Физические лица при приобретении акций на сумму, превышающую 100 млн. крб., предоставляют банку справку о доходах, заверенную Государственной налоговой инспекцией, либо иные документы, подтверждающие законность источников оплаты акций.

В случае невнесения заявленной суммы до 10.11.1995 г. приобретающий акции уплачивает за время просрочки (с 11 ноября 1995 года) 10 процентов годовых от суммы просроченного платежа, и банк приобретает право реализовать или погасить эти акции в порядке, определяемом правлением банка.

Минимальный пакет акций, приобретаемых юридическими лицами, 5000 шт., физическими лицами — 500 шт.

Действительным акционерам размер минимального пакета акций для приобретения не устанавливается.

Оплата акций производится путем внесения наличных или безналичных средств в карбованцах. При введении новой национальной валюты — в соответствии с действующим законодательством.

Реализация акций производится по их номинальной стоимости или с курсовой разницей, определяемой правлением.

Выкуп банком акций V выпуска может производиться по решению правления.

Выплата дивидендов по акциям производится в соответствии с уставом банка и «Положением об акциях, выпускаемых КАБ «Славянский», утвержденным решением общего собрания акционеров 22 февраля 1993 года, и последующими к нему изменениями.

Размер дивидендов на одну акцию определяется в соответствии с принятой методикой, исходя из направленной на эти цели прибыли.

Сумму прибыли банка, направляемую на выплату дивидендов, и периодичность их выплаты определяет общее собрание акционеров.

Срок выплаты дивидендов — в течение месяца со дня принятия решения о выплате дивидендов.

Место выплаты дивидендов — отдел ценных бумаг банка: г.Запорожье, ул.Электрозаводская,3.

Выплата дивидендов оформляется платежным поручением, почтовым переводом, расходным ордером, перечислением на расчетный или лицевой счет акционера по его желанию.

Банк самостоятельно ведет учет движения акций в соответствии с «Положением об акциях, выпускаемых КАБ «Славянский».

Владельцы полностью оплаченных акций имеют право продать их, осуществить все другие действия полного индоссамента с обязательной отметкой о совершившейся сделке в Книге регистрации акций банка.

Преимущества и права учредителей, членов органов управления, исполнительных органов и работников банка определяются «Положением об акциях, выпускаемых КАБ «Славянский».

Именные простые акции серии V-ПС дают право на участие акционера в управлении делами банка путем голосования на общих собраниях акционеров.

Голосование проводится по принципу: одна именная простая акция — один голос.

При этом допускается представительство одного акционера от имени других акционеров (по доверенности).

Доля суммы номинальных стоимостей акций любого акционера не может превышать 35 процентов уставного фонда банка.

При принятии решения о приобретении акций банка должны учитываться следующие факторы риска:

а) тяжелое финансовое положение большинства предприятий, что затрудняет привлечение их свободных средств для формирования кредитных ресурсов;

б) отсутствие согласованной государственной политики в отношении налогообложения, приватизации, регулирования внешнеэкономической деятельности, земельной реформы, порядка введения национальной валюты и обеспечения ее конвертируемости, что в целом ведет к ограничению сферы применения кредитно-денежных отношений;

в) форс-мажорные обстоятельства.

ОТКРЫТОЕ АКЦИОНЕРНОЕ ОБЩЕСТВО
ТОРГОВЫЙ ЦЕНТР

«БЕЛЫЙ ЛЕБЕДЬ»

Информация о втором выпуске акций открытого акционерного общества

«Торговый центр «Белый лебедь»

1. Характеристика эмитента

Фирменное наименование — открытое акционерное общество «Торговый центр «Белый лебедь».

Местонахождение — 340082, г.Донецк, ул.Артема,143.

5 января 1994 г. Фонд областного коммунального имущества Донецкого областного Совета народных депутатов и организация арендаторов арендного предприятия Торговый центр «Белый лебедь» приняли совместное решение о создании открытого акционерного общества «Торговый центр «Белый лебедь».

Арендное предприятие Торговый ценр «Белый лебедь» было перерегистрировано распоряжением исполкома Ворошиловского районного Совета народных депутатов г.Донецка № 17 р от 14 января 1994 г. в открытое акционерное общество «Торговый центр «Белый лебедь».

Предметом деятельности эмитента является:

осуществление оптовой и розничной торговли;

организация производства по выпуску продукции производственно-технического назначения и товаров народного потребления в Украине и за рубежом;

оказание услуг юридическим и физическим лицам по реализации продукции;

осуществление коммерческой деятельности с товарами и сырьем (в том числе и на бирже) как за свой счет, так и по поручению клиентов;

организация фирменных магазинов;

осуществление научно-исследовательских, проектно-изыскательских, конструкторско-технологических, информационных и других видов работ;

осуществление транспортных, экспедиционных, складских и охранных услуг;

маркетинг, мониторинг, рекламная деятельность;

инвестиционная деятельность;

осуществление иных видов деятельности, не противоречащих действующему законодательству и учредительным документам общества.

ОАО «Торговый центр «Белый лебедь» на момент принятия решения о выпуске акций имеет полностью оплаченный уставный фонд в размере 6 605 165 000 (шесть миллиардов шестьсот пять миллионов сто шестьдесят пять тысяч) карбованцев.

Численность служащих — 1 379 человек.

Председатель правления — Пенчук Владимир Алексеевич, образование высшее, квалификация «экономист». Стаж работы — 40 лет.

Заместитель председателя правления — Павлов Владимир Васильевич, образование высшее, квалификация «экономист», стаж работы — 24 года.

Заместитель председателя правления — Кутепов Валерий Алексеевич, образование высшее, квалификация «инженер- строитель». Стаж работы — 34 года.

Главный бухгалтер — Мищенко Любовь Петровна, образование высшее, квалификация «бухгалтер-экономист». Стаж работы — 36 лет.

2. Основной деловой деятельностью эмитента является:

торговля непродовольственными товарами;
торговля продовольственными товарами;
оказание населению услуг общественного питания.

3. Данные об эмиссии акций

Протокол общего собрания акционеров №1 от 21.03.1995 г.

Цель использования финансовых ресурсов, привлеченных от эмиссии, — расширение сферы деятельности и оказываемых услуг.

Вид и категория акций — простые именные акции.

Планируемый объем эмиссии — 8 394 835 000 (восемь миллиардов триста девяносто четыре миллиона восемьсот тридцать пять тысяч) карбованцев. Количество выпускаемых акций — 1 678 967 (один миллион шестьсот семьдесят восемь тысяч девятьсот шестьдесят семь) штук. Номинальная стоимость — 5000 карбованцев.

Учредители — Фонд областного коммунального имущества Украины и организация арендаторов арендного предприятия Торговый центр «Белый лебедь».

Акции выпускаются в безналичной форме и имеют серию «Б». Акционерам выдается сертификат на общее количество приобретенных акций. Сертификаты акций имеют порядковые номера с 0000001 по 1 678 967.

Подписка и продажа акций будет осуществляться с 01.06.1995 г. до 01.12.1995 г. по адресу: 340082, г.Донецк, ул.Артема, 143.

Акционерам, которые владеют акциями предшествующего выпуска, предоставляется право первоочередного приобретения акций второй эмиссии по их номинальной стоимости на сумму приобретения акций первой эмиссии. Кроме того, дивиденды за 1994 год могут выплачиваться, по желанию акционера, акциями второй эмиссии.

Планируемый курс продажи:

15000 карбованцев и выше, исходя из спроса и предложения.

В случае превышения уровня подписки общим собранием акционеров будет приниматься решение об утверждении или отклонении лишней подписки. В случае недостижения уровня подписки общим собранием акционеров будет утвержден фактический объем эмиссии.

4. Перечень и результаты предыдущих эмиссий ценных бумаг

Первая эмиссия была проведена в 1994 году. В процессе приватизации было выпущено 1 321 033 (один миллион триста двадцать одна тысяча тридцать три) простые именные акции номинальной стоимостью 5000 карбованцев. Размещено по стоимости не ниже номинальной:

875 498 акций — среди членов трудового коллектива
445 535 акций — среди физических и юридических лиц.

5. Факторы риска

Изменения законодательства о налогообложении;
ухудшение экономической ситуации в стране;
прогрессирующие темпы инфляции.

За справками обращаться по телефону: (0622) 51-90-38, 55-43-22.

Председатель Правления ОАО «Торговый центр «Белый лебедь» В.А.ПЕНЧУК.

Міністерство освіти України
Федерація професійних спілок України
Академія праці і соціальних відносин

ЗАПРОШУЄ

ШАНОВНІ АБІТУРІЄНТИ!

Академія праці і соціальних відносин приймає для навчання на 1995-1996 навчальний рік громадян України та зарубіжних країн, які мають повну загальну середню освіту.

Академії видано ліцензію на право освітньої діяльності (Наказ Міністерства освіти України № 310 від 09.11.1994 року.)

Академія здійснює підготовку висококваліфікованих фахівців у галузі ринкових відносин, організації праці та управління, правознавства, соціального партнерства, екології та охорони навколишнього середовища за кваліфікаційним рівнем спеціаліст (5 років) через денну і дистанційну (заочну) форми навчання на 5 факультетах:

Економічному — за спеціальностями: фінанси і кредит; маркетинг, міжнародна економіка;

Юридичному — за спеціальністю: правознавство; соціального партнерства — за спеціальністю: соціальна робота; охорони навколишнього середовища — за спеціальностями: моніторинг навколишнього середовища; прикладна екологія (менеджмент природоохоронної справи); радіоекологія.

Факультет перепідготовки кадрів дає можливість через 2-річну дистанційну форму навчання отримати відповідну другу вищу освіту з вищеназваних спеціальностей, крім «Правознавство».

Абітурієнти складають вступні екзамени на денну та дистанційну (заочну) форми навчання:

Економічний факультет: українська мова (диктант), математика (усно);

Юридичний факультет: українська мова (диктант), правознавство (основи держави і права) (усно);

Факультет соціального партнерства: українська мова (диктант), історія (усно);

Факультет охорони навколишнього середовища: українська мова (диктант), географія (усно).

Вступники, які не атестовані з української мови, складають екзамен з російської мови (диктант).

Медалісти старших шкіл, випускники навчальних закладів I і II рівнів акредитації та професійно-виховних закладів (на базі основної школи), які отримали диплом з відзнакою, переможці республіканських олімпіад, турнірів, конкурсів, а також особи, які користуються пільгами, звільняються від вступних екзаменів і зараховуються до Академії за результатами співбесіди.

Вступників на факультет перепідготовки кадрів приймають за умови збігу не менш як 65-70 відсотків навчальних предметів за додатком до диплому і обраною спеціальністю та результатами співбесіди.

Термін прийому документів і вступних екзаменів до Академії: денна форма навчання — прийом документів з 20 червня по 15 липня, співбесіда — 17 липня, вступні екзамени — з 18 по 25 липня; дистанційна форма навчання — прийом документів з 3 травня по 10 червня, співбесіда — 12 червня, вступні екзамени з 13 по 20 червня; факультет перепідготовки кадрів — прийом документів з 3 травня по 10 червня, співбесіда — 12 червня. Приймальна комісія планує проведення другого туру прийому документів.

Навчання в Академії платне.

Адреса Академії: 252650, м.Київ Велика Окружна дорога, 3, приймальна комісія (кімната 217)
(Їхати: від ст. метро «Либідська тр.№№ 11, 11-к до зуп. «Одеська площа», авт. № 80 (експрес) до зуп. «Проспект ак.Глушкова», або від автостанції «Дачна» авт. № 56 до зуп.«Теремки-1»).
Телефони для довідок: 266-96-57 (ректорат), 266-06-64 (приймальна комісія).

Інформація про другий випуск акцій відкритого акціонерного товариства

Броварське шляхово-будівельне управління № 50

I. Характеристика емітента

1.1. Фірмове найменування: відкрите акціонерне товариство Броварське шляхово-будівельне управління № 50. Засноване рішенням Регіонального відділення Фонду держмайна України у Київській області № 5-ВП 9.02.1994р.

1.2. Юридична адреса: 255020, м. Бровари Київської обл., вул. Кутузова, 2а.

1.3. Статутний фонд товариства, що становить 1321005 тис. крб. утворено внаслідок першої емісії. Статутний фонд розподілено на 12581 просту іменну акцію номінальною вартістю 105000 крб. кожна.

1.4. Вищим органом управління товариства є загальні збори акціонерів.

Голова правління — Гавриленко Віктор Федорович, освіта вища технічна, стаж роботи — 26 років.

II. Предмет діяльності товариства

2.1. Основні напрямки діяльності АТ:

— виконання робіт з будівництва, реконструкції і капітального ремонту автомобільних шляхів.

Баланс на 1 січня 1995 року (в млн. крб.)

Актив	
основні засоби, запаси матеріалів	20167
інші активи	22879
Баланс	43046
Пасив	
статутний фонд та інші джерела	17128
розрахунки та інші пасиви	25918
Баланс	43046

III. Дані про емісію

Балансовий прибуток 24 млрд. 523 млн. крб.

3.1. На момент прийняття рішення про другий випуск акцій статутний фонд першої емісії в сумі 1321005 тис. крб. сплачено повністю.

3.2. Загальний обсяг другого випуску акцій — 1050000000 (один мільярд п'ятдесят тисяч) карбованців, що становить 10000 простих іменних акцій номінальною вартістю 105000 (сто п'ять тисяч) карбованців кожна. Серія випуску Б, порядкові номери — 00001 — 10000.

3.3. Мета випуску акцій — збільшення статутного фонду АТ ШБУ-50 шляхом залучення коштів громадян для реалізації статутних та цільових програм.

3.4. Термін проведення підписки і оплати за акції — з 19 липня 1995 року до 21 липня 1995 року.

3.5. Переважне право на придбання акцій при новій емісії надається акціонерам ВАТ ШБУ-50. У випадку, коли акції другого випуску будуть реалізовані раніше строку закінчення підписки, підписка буде завершена в момент реалізації останньої акції другого випуску. Часткова оплата акції не передбачається. На сумарну номінальну вартість придбаних акцій акціонерові надається сертифікат, що засвідчує володіння акціями.

3.6. Розмір дивідендів визначається правлінням АТ і затверджується загальними зборами акціонерів за підсумками фінансово-господарського року.

3.7. Підписка на акції проводиться АТ ШБУ-50 самостійно за адресою: 255020, Київська область, м. Бровари, вул. Кутузова, 2-А.

IV. Фактори ризику

4.1. Погіршення загальної економічної ситуації в Україні.
4.2. Ріст цін на енергоносії.

Аудиторська фірма

«Аналітик»

Функціонує з 1990 року і об'єднує на партнерських умовах понад 30 філій та дочірніх фірм.

Набула значного досвіду в комплексному розв'язанні проблем у сфері господарського права, бухгалтерського обліку, оподаткування та аудиту.

Надає методичну допомогу із запровадження аудиту в різних регіонах України та створенні аудиторських фірм.

Здійснює індивідуальну підготовку аудиторів, головних бухгалтерів та фінансових менеджерів з наданням можливості стажування за кордоном.

Консультує із загальних питань фінансово-господарської діяльності підприємств-початківців та суб'єктів з незначним господарським оборотом безплатно.

Зацікавлена в налагодженні постійної взаємовигідної співпраці з підприємцями структурами різних форм власності, які за своєю специфікацією та обсягом господарського обороту потребують кваліфікованого економічно-правового забезпечення фінансово-господарської діяльності.

Адреса: 252025 Київ,25, а/с 217.
Тел/факс: (044) 265-84-62 (цілодобово)
Телефони: (044) 267-35-02 (цілодобово)
267-35-01, 265-95-38

Реализуем со складов в Украине

ЮВИ

ИЗЮМ
АРАХИС
ВАНИЛИН
КАКАО-ПОРОШОК
КОРИЦА МОЛОТАЯ
ЛИМОННАЯ КИСЛОТА
ГОРЧИЧНЫЙ ПОРОШОК

Винница	(0432) 46-90-51
Днепропетровск	(0562) 42-20-44
Житомир	(0412) 34-34-40
Запоржье	(0612) 65-31-66
Ивано-Франковск	(03422) 3-20-44
Киев	(044) 417-70-80
Константиновка	(06272) 2-02-89
Луцк	(03322) 3-03-14
Львов	(0322) 72-11-39
Одесса	(0482) 44-46-22
Ровно	(0362) 23-72-07
Снятын	(03476) 2-13-45
Тернополь	(03522) 2-65-97
Ужгород	(03122) 2-75-59
Хмельницкий	(03822) 9-38-86
Херсон	(05522) 54-91-93

Реклама в газеті «Голос України». Телефон 441-89-34. Факс 449-85-62.

Жарт номера

- Експропріацію можна робити і з допомогою цін.
- Від умільців жити решта страждає.

Микола КЛОЧКО.
Мал. Артура СУХАНОВА.

Фейлетон

ЖЕК-ВІЗИТ

Досягнувши в нашому ЖЕКу великих упіхів у перебудові та реформах, вирішили ми це якось відзначити.

Традиційні прийоми, після яких тиждень у реанімації треба лежати, набридли. Нудьга. Тут двірник Петро (він одного разу навіть за кордоном, у Молдавії, був. Отже, чолов'яга досвідчений) запропонував запросити з офіційним візитом якогось керівника солідного ЖЕКу.

Справді, буде преса, телебачення. Себе у всій красі покажемо. Створили оргкомітет. Головою обрали сантехніка Грицька (тобто мене).

На першому засіданні вирішили залучити Івана Івановича з сусіднього мікрорайону. У нього «лапи» у районі і навіть у місті є. Може де в чому підсобити. Підпишемо два-три меморандуми, заяви, парафуємо угодочку, і дивись-но, до нашого ЖЕКу кілька списаних мотоблоків з району підкинуть, а то й місто на життєво необхідні для нас агрегати первинної утилізації сміття (в народі їх відрами називають) розщедриться.

Вигоди від офіційного візиту Івана Івановича були очевидні. А то чого ж бо він без діла до нас щодня являється. Нап'ються з нашим начальником і пісні горлають: «Ти ж мене підманула», — це вони про перебудову.

Іван Іванович запрошення радо прийняв. Сказав навіть, що й жінку візьме, й обіцяв зранку не пити. Почали ми готуватися. Передовсім перекрили всі в'їзди та виїзди з мікрорайону, забили під'їзди будинків, щоб мешканці не заважали офіційній зустрічі. Ретельно перевірили кожний сантиметр дворів: а раптом опозиція (у нас є такі, вони все працювати закликають) бомбу підклала.

Дерева перефарбували у національні кольори й посадовили на віти іграшкових папуг і павичів. Виписали із зоопарку слона. Це для того, щоб Івану Івановичу догодити. Він, кажуть, колись побував у Африці і відтоді марить тамтешньою екзотикою, а секретарку навіть змушує ходити у пов'язці на стегнах і фарбувати волосся у чорний колір.

Для масовки запросили учнів місцевого профтехучилища. Понаклеювали їм вуса та бороди, щоб солідніший вигляд мали. Перед цим пропустили всіх через дезинфекцію й одягли у комбінезони. Це начебто робітничий люд радісно вітає Івана Івановича. Місце офіційної зустрічі обнесли колючим дротом й пустили 380 вольт, щоб жодна миша не проскочила.

До програми візиту заклали знайомство з нашою газетою «ЖЕК-незалежність», з рішуче скоординованим комітетом боротьби з мафією і корупцією, а жінка Івана Івановича відвідає лікарню, яку ми у сміттєзбірнику облаштували.

Виходило все престижно й на пристойному рівні. Щоправда, дехто з несвідомих мешканців намагався вирватися з будників й потрапити на урочистості.

Ми їх швиденько вгамували, погрожуючи відключити воду, світло й газ. Лад запанував ураз, а щоб остаточно покінчити з питаннями безпеки, змусили всіх вікна заштопити. Не дай Боже, навроччать Івану Івановичу.

Так нам усім сподобався цей захід, що вирішили зробити його традиційним. Здитимемо один до одного з ЖЕК-візитами. Вирішуватимемо спільно наболілі проблеми комунгосподарчого життя, зміцнюватимемо дружбу й взаєморозуміння сантехніків, електриків, двірників усіх національностей. А мешканці, вважаємо, як-небудь звикнуть й знайдуть можливість вибиратися з своїх будинків. Урешті-решт, підземні проходи прорити можна.

Голова ГРИЦЬКО.

ТЛУМАЧЕННЯ СНІВ ДЛЯ ЧОЛОВІКІВ

- Космічна ракета — це до того, що ваша фірма незабаром вилетить у трубу.
- Роги — жінка приготує на вечерю беф-строганов.
- Тюрма — на вас чекає успіх.
- М'ячик, манна каша, повзунки — ваша кохана завагітніла.
- Револьвер — буде прийнято чергову постанову про заходи щодо активізації боротьби з організованою злочинністю.
- Кобра — ви познайомитесь з чарівною, доброю, інтелігентною дівчиною.
- Дощ — ви заллєте водою сусіда знизу.
- Шмат сала — незабаром поїдете у село до тещі.
- Синець під оком — зустрінете свого давнього приятеля.
- Пляшка горілки — це до зарплати, якщо не видно, що саме у пляшці, — вимкнуть світло.
- Чарівна, довгонога брюнетка в завірюху — до чергового підвищення цін.
- Труна — до вашого одруження.
- Теща — ваша улюблена футбольна команда знову програє.
- Лопата — на вашій дачі хтось викопав усю картоплю.
- Дуля — до чергового підвищення мінімальних зарплат.
- Задзвонив будильник — це до того, що час уже прокидатися.

Олександр ПЕРЛЮК.

Менталітет

Я був злий на все і на всіх, а на себе — найбільше. Ну чому у мене, махрового націоналіста, з'явилося співчуття до отієї російськомовної бабусі, що стоїть у центрі Сімферополя? Яка кожного дня з'являється на телевізійному каналі «Это первый» з плакатом: «А я в Россию, домой хочу». Мені вже навіть почали снитися сни: стоять у три ряди есбеушники, прикордонники, митники, а в засідці — національні гвардійці. Усі годовані, нахабні. Стоять на Перекопі і не пускають бабусю «домой».

Люто лаю систему, яка влила в мою націоналістичну душу отруту інтернаціоналізму, але нічого не можу з собою вдіяти.

— Їду в Крим, — коротко інформую дружину.

Мовчить. Але очі стали круглими.

— Поїду виручати бабусю з плакатом. Мені її жаль.

У дружини очі стали квадратними. Питає:

— Яким чином?

— Удочерю. Хай спробують оті мордовороти розлучити батька з дочкою! Головне — проскочити Перекоп. Потім бабуся, як і хотіла, спокійно поїде «домой».

— Чоловіче, а звідки ти узяв, що бабусю не відпускають? Може, у неї просто немає грошей на квитка?

— Тим більше треба їхати. Зайду в Октябрське, що в степу під Сімферополем. До земляків. Там їх ціла вулиця, Чернігівська називається. Потім у Севастополь майну до кума з кумою і їхніх численних родичів. Спитаю:

— Чому ви, такі-сякі, не можете скинутися бабусі на квитка? Де ваше почуття колективізму й інтернаціоналізму?! Якісь автономні ви стали...

— У Глеваху тобі треба їхати, — перебила дочка. Студентка. Розумниця. — Твоя бабуся хоче поїхати в Росію разом із Кримом.

— Це ж як?

— А так. Кому вона в Росії потрібна без Криму?..

— Чекай-чекай, — зупиняю дочку. — Коли твій однокурсник виїхав до Ізраїлю, він що, забрав із собою Бердичів?

— Не забрав. Хоч Бердичів, мабуть, не відмовився б...

— А чому ж бабуся?..

— Ну що тут скажеш? Такий у неї менталітет. Імперський.

Я не знаю, що таке менталітет, але інтуїтивно здогадуюся, що це якась хвороба. Імпортна. Можливо, кримський варіант СНІДу. Тому розпалююся ще більше:

— У такому разі їду негайно. Ні. Лечу літаком. Зустрінуся з бабусею. Врешті-решт, вона ж не винна, що у неї з'явилася ота хвороба, отой, Господи прости, менталітет, може чимось допоможу? Рятувати треба бабусю. Вона хоч і з менталітетом, але ж — людина...

Анатолій ДЯДЮН.

Правила безпеки

Іван та Галина Штаньки відчули себе по-справжньому щасливими, лише коли купили кольоровий телевізор. Немов граючи на якомусь магічному інструменті, легко торкалися пальці Івана та Галини кнопок сенсора, миттю переключаючи телепрограми свого сучасного, досконалого, надійного «Електрона». І годі було думати про те, що існує ще щось прекрасніше і цікавіше на цім широким, білім світі, але...

Оте «але» спочатку не сприймалося серйозно. Штаньки довідались, що десь там, у когось, зайнявся і згорів кольоровий телевізор. Щасливе подружжя поставилось до тієї новини, немов до звістки про тайфун на далеких островах у безмежному океані. Але все ж відтоді соковиті кольори «Електрона» дещо зблякли для Галини та Івана, горизонти немов звузились, а в разючій глибині всесвіту почало проглядатися дно. Все частіше вони прислухалися до кожного підозрілого звуку, що долинав від працюючого апарата, а пильний та акуратний за натурою Іван кілька разів за вечір ретельно обнюхував телевізор: чи, бува, не горить?

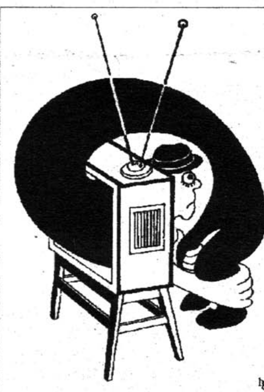

Якось Іван знайшов у поштовій скриньці картату листівку з правилами протипожежної безпеки для власників кольорових телевізорів. Подружжя ретельно вивчило правила, котрі зводилися до трьох «китів»: перше — пильність, друге— негайно вимкнути телевізор з мережі при появі ознак його займання і третє — загасити вогонь звичайнісінькою водою. Психологічна напруга в сім'ї дещо вщухла, адже при дотриманні правил телевізор, що самочинно зайнявся, мали безкоштовно замінити на новий. Але справжнього щастя вже не було, бо відсідовно Штаньки тепер не просто переглядали телепрограми, а пильно несли відповідальне чергування перед телеекраном.

Особливо пильнував Іван. До своєї нової ролі він поставився з усією серйозністю, творчо, немов заздалегідь знав, що ОТЕ неодмінно має статися. І ОТЕ таки скоїлося...

Як завше, Штаньки дивилися телевізор. Але внутрішня напруга і турбота про ОТЕ, головне, призвели до того, що забули про таку несуттєву і другорядну річ, як картопля, котра смажилася на кухні. У розпалі гри «Що? Де? Коли?» Іванові рецептори чітко сприйняли запах горілого. Штанько принюхався. Безумовно, горілим тягнуло саме від «Електрона», причому з кожною миттю важкий, в'їдливий сморід наростав.

— Горить! — закричав Іван впевнено і якось навіть урочисто. — Телевізор горить!!

Іван, немов пантера, блискавично висмикнув вилку шнура з розетки. Води! — хотів крикнути він, але помітив, що його кмітлива, славна дружина вже стоїть поруч, тримаючи в руці відро, заздалегідь наповнене водою. Іван вправно, немов він щодня гасив палаючі «Електрони», линув води у вентиляційні щілини телевізора. У нетрях апарата щось зашипіло, луснуло і немов аж зубами заскреготіло від болю.

Галина навстіж розчинила вікно, і протяг швидко витягнув на вулицю повітря з кімнати. Але дим не вивітрювався. І тут подружжя помітило пасми диму, що пробивалися крізь щілину під кухонними дверима.

— Картопля! — несамовито заверещала Галина і кинулась на кухню...

І все ж таки ця драматична історія закінчилась оптимістично. Експерти з телевізійного заводу встановили, що подружжя Штаньків діяло правильно і своїми діями запобігло великій біді — пожежі. Звичайно, про картоплю герої із скромності — анічичирк...

Тепер у Штаньків новенький «Електрон», і щастя знову панує в їхній оселі. Правда, з деяким присмаком гіркоти. Бо коли в них щось вариться або смажиться, Іван примушує дружину сидіти на кухні. Що поробиш? Такі вони — суворі правила безпеки!..

Юрій БОЛЬШАК.
Мал. Володимира ВАСЬКОВЦЕВА.

ГОЛОС УКРАЇНИ

Засновник — Верховна Рада України.
Видавець — Президія Верховної Ради України.
252019, м. Київ-19, вул. М. Грушевського, 5.
Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Головний редактор С. ПРАВДЕНКО.
Редколегія: О. БІЛИК (заст. головного редактора), Л. БРОВЧЕНКО (заст. головного редактора), А. ГОРЛОВ (перший заст. головного редактора), В. ЖЕЖЕРА, В. КРАСНОДЕМСЬКИЙ, С. ПИСАРЕНКО, А. СОЛОНСЬКИЙ, В. СУДДЯ (заст. головного редактора).

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

- ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23; телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44.
- Рукописів не повертаємо.
- Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КП № 1 від 18.09.1990 р.

- За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
- Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
- За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами. Індекс 60955. Тираж 528963.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 0 Зам. 0311110.